

การแสวงหาข่าวสารเพื่อการส่งเสริมของสมาชิกรัฐสภา

สมบูรณ์ ทองบุราณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2548

ISBN 974-9746-85-6

2400

Information Seeking for Voting of Thai Senators

Somboon Thongburan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Business Communication Arts
Graduate School, Dhurakij Pundit University

2005

ISBN 974-9746-85-6

เลขทะเบียน.....	0183948
วันลงทะเบียน.....	23 ก.พ. 2549
เลขเรียกหนังสือ.....	กม 302.3 ค.บ.ค. ค.บ. ค.บ.

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

ชื่อวิทยานิพนธ์ การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติของสมาชิกวุฒิสภา

เสนอโดย นายสมบุรณ์ ทองบุราณ

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์ กลุ่มวิชา นิเทศศาสตร์สารสนเทศ

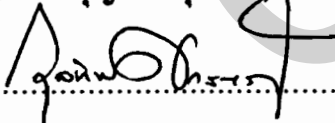
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.บุญเลิศ ศุภติลก

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(ศ.สุกัญญา สุตบรรทัด)

.....กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รศ.ดร.บุญเลิศ ศุภติลก)

.....กรรมการ
(ผศ.ดร.กุลทิพย์ ศาสตราวุฒิจิ)

.....กรรมการ
(รศ.ดร.พีระ จิรโสภณ)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงษ์)

วันที่ 3 เดือน 11 พ.ศ. 2548

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสะดวกตาของ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเลิศ ศุกดิลก ซึ่งกรุณาช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ตลอดจนได้สละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้กรุณาผู้เขียนในทุก ๆ ด้านขอกราบขอบพระคุณยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ สุกัญญา สุกบรรทัด ที่เป็นผู้แนะนำให้ผู้เขียนเขียนวิทยานิพนธ์ ตลอดจนรับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลทิพย์ ศาสตรระจิก ที่ช่วยเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์รวมทั้งร่วมเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณสมาชิกวุฒิสภาทุก ๆ ท่านที่ให้ข้อมูลด้วยความเต็มใจยิ่ง ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่รัฐสภาที่ช่วยรวบรวมข้อมูล พิมพ์ข้อมูล

ขอขอบคุณเพื่อน พี่ น้องร่วมรุ่น มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ที่คอยให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้กำลังใจ และขอขอบใจน้อง ๆ ตลอดจนทั้งภรรยาและบุตร ที่เป็นกำลังใจตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณทุก ๆ ท่านเป็นอย่างสูงที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จ

สมบุญณ์ ทองนุราณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
สารบัญตาราง.....	๑๐
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	4
แนวทางการวิจัย.....	4
ขอบเขตการศึกษา.....	4
ข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย.....	5
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 การสำรวจวรรณกรรมและทฤษฎี.....	7
การสำรวจวรรณกรรม.....	7
ทฤษฎีการใช้และความพึงพอใจ.....	8
องค์ประกอบของการใช้ประโยชน์ของการได้รับความพอใจ.....	9
3 ระเบียบวิธีการวิจัย.....	11
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	11
การสร้างแบบสอบถาม.....	11
การทดสอบแบบสอบถาม.....	11
การรวบรวมข้อมูล.....	12
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา.....	12

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	14
ข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	14
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ของสมาชิกวุฒิสภา.....	14
ส่วนที่ 2 ความสนใจและความต้องการข่าวสาร.....	23
ส่วนที่ 3 การเปิดรับสื่อ.....	26
ส่วนที่ 4 แสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติ.....	31
ส่วนที่ 5 ปัจจัยที่มีผลต่อการแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติ.....	37
ข้อมูลจากการสัมภาษณ์.....	43
ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา.....	44
คณะกรรมการกฤษฎีกา.....	47
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	54
ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้	55
ข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	55
ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	58
อภิปรายผลการวิจัย.....	59
ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	63

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เพศ.....	15
2	อายุ.....	15
3	ระดับการศึกษา.....	16
4	รายได้ต่อเดือน.....	17
5	การใช้สิทธิอภิปรายร่างพระราชบัญญัติของสมาชิกวุฒิสภา.....	18
6	ประวัติการดำรงตำแหน่งทางการเมืองในอดีตของสมาชิกวุฒิสภา.....	19
7	จำนวนของสมาชิกวุฒิสภาจำแนกตามพื้นที่ที่ได้รับการเลือกตั้ง.....	20
8	แสดงจำนวนสมาชิกวุฒิสภาจำแนกตามคณะกรรมการสามัญของวุฒิสภา...	21
9	จำนวนสมาชิกวุฒิสภาจำแนกตามวาระสมัยในการดำรงตำแหน่ง.....	22
10	การคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา.....	23
11	ความสนใจในการรับข่าวสาร.....	24
12	เหตุผลในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน.....	25
13	การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน.....	26
14	สื่อที่สมาชิกวุฒิสภาเปิดรับ.....	27
15	ความถี่ในการเปิดรับสื่อต่อสัปดาห์.....	28
16	พฤติกรรมเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน.....	29
17	การเปิดรับฟังรายการจากสถานีวิทยุรัฐสภา.....	30
18	แหล่งข่าวสารที่สมาชิกวุฒิสภาใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจลงมติ.....	31
19	แหล่งข่าวบุคคลเพื่อประกอบการตัดสินใจ.....	33
20	การให้ข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาแก่เพื่อนสมาชิก.....	33
21	การรับข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาจากเพื่อนสมาชิก.....	34
22	การให้ความเห็นของสมาชิกวุฒิสภาแก่เพื่อนสมาชิก.....	34
23	การรับฟังความเห็นของสมาชิกวุฒิสภาจากเพื่อนสมาชิก.....	35
24	การแลกเปลี่ยนข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภากับสมาชิกวุฒิสภา.....	35

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
25	การแลกเปลี่ยนความเห็นของสมาชิกวุฒิสภากับสมาชิกวุฒิสภา..... 36
26	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและการแสวงหาข่าวสาร..... 37
27	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและการแสวงหาข่าวสาร..... 38
28	ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาและการแสวงหาข่าวสาร..... 39
29	ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และการแสวงหาข่าวสาร..... 40
30	ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ทางการเมืองและการแสวงหาข่าวสาร..... 41
31	ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจข่าวสารกับการแสวงหาข่าวสาร เพื่อการลงมติ 42
32	ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจข่าวสารกับการเปิดรับข่าวสารของ สมาชิกวุฒิสภา..... 43

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติของสมาชิกวุฒิสภา
ชื่อนักศึกษา	สมบูรณ์ ทองบุราณ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รศ.ดร.บุญเลิศ ศุภคิลก
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์ (สารสนเทศ)
ปีการศึกษา	2548

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติของสมาชิกวุฒิสภา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาข่าวสาร การให้ข่าวสาร รวมทั้งการเปิดรับข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาจากสื่อต่างๆ เพื่อใช้ในการลงมติ และศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภา ทั้งนี้ โดยอาศัยข้อมูลจากการสำรวจพฤติกรรมของสมาชิกวุฒิสภาชุดที่ได้รับการเลือกตั้งตามบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่เป็นผู้ชายและเป็นผู้มีอายุค่อนข้างสูง การศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และปริญญาโทในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนในระดับปริญญาเอกนั้นมีจำนวนน้อยมาก สำหรับรายได้มาจาก เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเท่านั้นถึงร้อยละ 35 และมีสมาชิกวุฒิสภาที่มีรายได้มากกว่า 200,000 บาทขึ้นไป มีถึงร้อยละ 10

ในส่วนที่เกี่ยวกับการแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติ โดยจำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของสมาชิกวุฒิสภานั้น การวิจัยพบว่าสมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่ตระหนักเสมอว่าประชาชนคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา ทั้งนี้ เพราะภาระหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาคือการกลั่นกรองกฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบ เช่น การเลือก การแต่งตั้ง แนะนำหรือเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ จะเห็นว่าสมาชิกวุฒิสภามีความกระตือรือร้นและสนใจข่าวสารเป็นอย่างมาก โดยเปิดรับข้อมูลจากสื่อมวลชน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์และวิทยุ แต่ในด้านข้อมูลข่าวสารทางด้านอินเทอร์เน็ตมีความสนใจค่อนข้างน้อย นอกจากนี้สื่อต่างๆ ที่สมาชิกวุฒิสภาได้รับฟังเพื่อการลงมติแล้ว นั้น การสื่อสารพูดคุยหรือถกประเด็นต่างๆ ระหว่างสมาชิกวุฒิสภาด้วยกัน ก็เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนข่าวสารเพื่อลงมติเช่นเดียวกัน แต่อย่างไรก็ดี ก็เป็นเพียงแต่การแลกเปลี่ยนข่าวสารมากกว่าการแสวงหาความเห็น

เมื่อพิจารณาความสนใจในการแสวงหาข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภา การศึกษาพบว่าสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นผู้ชาย มีความสนใจในข้อมูลข่าวสารมากกว่าสมาชิกวุฒิสภาผู้หญิงเพียงเล็กน้อย

น้อย ด้านอายุสมาชิกวุฒิสภาก็เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การแสวงหาข่าวสารลดลงในขณะอายุสูงขึ้น นอกจากนี้ ระดับการศึกษาของสมาชิกวุฒิสภาก็มีส่วนสำคัญในการแสวงหาข่าวสาร โดยผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่ายังมีความสนใจในการแสวงหาข่าวสารเพิ่มขึ้น และในด้านรายได้สมาชิกวุฒิสภามีรายได้สูงก็มักจะประสงค์แสวงหาข่าวสารเพิ่มขึ้นตามลำดับ แต่ในด้านประสบการณ์ทางการเมืองพบว่า ไม่สามารถกำหนดเป็นตัวแปรที่จะทำให้เห็นว่า สมาชิกวุฒิสภาทั้งที่มีประสบการณ์ทางการเมืองน้อยหรือมากมีความสนใจในการแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติแตกต่างกัน

DRPU

Thesis Title : Information Seeking for Voting of Thai Senators
Name : Somboon Tongburan
Thesis Advisor : Assoc. Prof. Dr. Boonlert Supadhiloke
Department : Arts (Communication)
Academic Year : 2005

Abstract

A study of "Information Seeking for Voting of Thai Senators" has two main objectives, namely, (1) to examine Thai senators' behaviors of seeking, receiving and exchanging information from various communication media used for casting their votes, and (2) to examine various factors that may influence their information seeking and voting behaviors.

The study is based on a survey of 200 Thai senators elected to the House of Senate according to the 1997 Constitution.

Owing to absence of some senators a number of 191 senators were available and had been selected for this study.

According to this study, a large majority of Thai senators are males with high ages; most of them graduated with a bachelor's degree followed by a master's degree with a few graduated with a doctoral degree. Most senators (35 per cent) earned their income from monthly salaries and allowances and about 10 per cent earned their monthly income of over 200,000 baht.

The study found that Thai senators were aware that people have a high expectation from their performances in screening legislations and supervising administrative works of the government. The senators were also found to show keen interest in seeking and receiving information from various sources for use in their voting on various issues. The study showed that the senators were highly exposed to news and information from the mass media, especially from newspapers and television, followed by radio. However, the senators had only a limited access to Internet information due largely to limited use of computers. Most senators have extensively used interpersonal communication channels, particularly group discussion and deliberations in the house, for making their decision.

As for socio-economic status factors, it was found that male senators were more interested in and exposed to media information than female senators. Young and highly educated senators were more likely to seek information for voting than the elder and less educated ones.

Likewise, senators with higher income would expose themselves more to media information than the lower income earners. However, political experiences were found to have only limited effect on the senators' information behaviors.

D
P
U

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในระบอบรัฐสภา มีรัฐสภาเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ค้ำประกันนิติบัญญัติแบบสภาคู่ อันประกอบไปด้วย 2 สภาคือสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา วุฒิสภามีกำเนิดมาในเวลาใกล้เคียงกับการถือกำเนิดของสภาผู้แทนราษฎร หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. 2475 แม้ว่าในขณะนั้นจะมี ชื่อเรียกและมีสถานภาพแตกต่างกับในปัจจุบันนี้มาก ซึ่งพัฒนามาจนถึงปัจจุบัน สมาชิกวุฒิสภาในสมัยก่อนนั้นมาจากการแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิตามแขนงวิชาชีพต่าง ๆ กัน โดยพิจารณาตามคุณสมบัติที่เหมาะสมจนกระทั่งเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีการปรับเปลี่ยนจากการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นการเลือกตั้งแทนและได้มีการกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญใหม่ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางการปฏิรูปการเมืองการปกครอง เพราะวุฒิสภาเป็นองค์กรหนึ่งของฝ่ายนิติบัญญัติ

อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 200 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนตามเขตจังหวัด สมาชิกวุฒิสภามีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 6 ปี นับแต่วันเลือกตั้งและมีอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้นจากเดิมกล่าวคือให้วุฒิสภากำหนดหน้าที่ตรวจสอบอันเป็นหน้าที่ใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน อาจจำแนกได้ดังนี้

อำนาจหน้าที่เดิม

1. การกั้นการออกกฎหมาย โดยวุฒิสภามีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการกั้นการออกกฎหมายซึ่งกระบวนการในการตรากฎหมายต้องดำเนินการเสนอและพิจารณาในชั้นสภาผู้แทนราษฎรก่อนแล้วจึงมาสู่ขั้นตอนการดำเนินการของวุฒิสภาประกอบด้วยร่างพระราชบัญญัติร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี การอนุมัติพระราชกำหนดและการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ (ร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร)

2. การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน หมายถึงการควบคุมดูแลหรือตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะรัฐมนตรีหรือฝ่ายบริหารว่าได้

บริหารประเทศด้วยความเรียบร้อยหรือบกพร่องอย่างไรบ้าง รัฐมนตรีมีความสามารถความซื่อสัตย์ สุจริตและความเหมาะสมอื่น ๆ เพียงใด สำหรับอำนาจของวุฒิสภาในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดการอภิปรายทั่วไปในวุฒิสภาและการตั้งคณะกรรมการ

3. การให้ความเห็นชอบ วุฒิสภาเป็นองค์กรหนึ่งของรัฐสภาย่อมมีส่วนร่วมในอำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบในกรณีที่มีความสำคัญเช่น กรณีที่ต้องทำหน้าที่รัฐสภาในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ การรับทราบหรือให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติ การประกาศสงคราม การขอปิดสมัยประชุมก่อนกำหนดเวลา 120 วัน การให้ความเห็นชอบในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีระบุไว้ในนโยบายว่าจำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดินหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่สภาผู้แทนราษฎรมิมีมติให้ความเห็นชอบ

อำนาจหน้าที่ใหม่

1. การเลือก แต่งตั้ง แนะนำ หรือเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ที่ไม่เคยปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับใดเลยคืออำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งบุคคลในองค์กร ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและองค์กรต่างๆ ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งอันได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน นอกจากนี้ ยังมีภารกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้แก่ แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ที่วุฒิสภาจะต้องเลือกแต่งตั้ง ให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นชอบรวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็นแล้วรายงานต่อวุฒิสภา ภารกิจในการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมและคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง ให้ความเห็นชอบการแต่งตั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิสภานิติศาสตร์และผู้ทรงคุณวุฒิในการบริหารราชการแผ่นดินเป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ประธานศาลปกครองสูงสุด เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

2. การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง เป็นมาตรการสำคัญในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญต่าง ๆ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ใหม่ของวุฒิสภา โดยกำหนดให้วุฒิสภามีอำนาจถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง หรือถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือข้าราชการระดับสูงออกจากตำแหน่ง ได้แก่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธาน

ศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้พิพากษาหรือตุลาการ พนักงานอัยการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง รวมทั้งยังสามารถมีมติให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่ง

อำนาจหน้าที่อื่น

นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ววุฒิสภายังมีอำนาจหน้าที่อื่นรวมทั้งหน้าที่ในฐานะสมาชิก ได้แก่ กรณีทำหน้าที่รัฐสภาเพื่อให้ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ปฏิญาณตนรับทราบการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายระเบียบ รวบรวมขอเปิดประชุมรัฐสภาสมัยวิสามัญ คร่าข้อบังคับการประชุม ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการบันทึกการลงคะแนนของสมาชิกและอาจให้คำปรึกษาแก่นายกรัฐมนตรีให้มีการออกเสียงประชามติ หน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ากรรมการการเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งพ้นจากตำแหน่ง ร้องขอต่อประธานวุฒิสภาให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิก วุฒิสภาสิ้นสุดลงหรือไม่ ร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาว่าร้ายวผิดปกติกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือตำแหน่งหน้าที่ราชการ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดมิได้เป็นไปตามเงื่อนไข เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยว่ามีการเสนอการแปรญัตติหรือมีการกระทำที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือกรรมการมีส่วนในการใช้งบประมาณรายจ่าย เสนอความเห็นต่อประธานวุฒิสภาหรือประธานรัฐสภาให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ รับทราบรายงานของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้งและศาลรัฐธรรมนูญ

จะเห็นได้ว่าอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภามีบทบาทสำคัญในทางนิติบัญญัติและการเมือง นอกจากนี้แล้ว ยังมีส่วนสำคัญในการพิจารณาผ่านร่างพระราชบัญญัติต่างๆ อีกด้วย ซึ่งสมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้ร่วมกันพิจารณาและลงมติตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยระบุไว้

ร่างพระราชบัญญัติในอันที่จะนำมาบังคับใช้เป็นกฎหมายเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ผู้ที่จะพิจารณาต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ รวมถึงมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากข้อมูล ข่าวสาร วิสัยทัศน์ เป็นปัจจัยสำคัญที่เกื้อหนุนให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เนื่องจากการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต้องกระทำอย่างรอบคอบรัดกุมและมองการณ์ไกล ซึ่งปัจจัยที่จะมาเกื้อหนุนในการพิจารณาคือข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอนั่นเอง

นอกจากสมาชิกวุฒิสภาคงต้องพิจารณาลงมติเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ แล้ว ยังจะต้องมีการลงมติเรื่องอื่น ๆ อีกมาก เป็นต้นว่า การลงมติเลือกบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระรวมทั้งการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง จากภาระกิจดังกล่าวข้างต้นซึ่งเป็นภาระกิจที่สำคัญมาก เหตุนี้จึงจำเป็นต้องศึกษาว่าสมาชิกวุฒิสภามีพฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารและเปิดรับข่าวสารเพื่อประกอบการตัดสินใจในการลงมติดังไร

วัตถุประสงค์

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาข่าวสาร รวมทั้งการเปิดรับข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาจากสื่อต่าง ๆ เพื่อใช้ในการลงมติ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภา

แนวทางการวิจัย

การศึกษานี้ได้อาศัยแนวทางการวิจัยดังต่อไปนี้

1. สมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดมีพฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารและเปิดรับข่าวสารเพื่อการลงมติดังไร โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้และประสบการณ์ทางการเมือง
2. สถานภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของสมาชิกวุฒิสภา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์ทางการเมือง มีความสัมพันธ์ต่อความสนใจ และความต้องการข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาอย่างไร
3. ความสนใจและความต้องการข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภา มีความสัมพันธ์ต่อการแสวงหาข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาเพื่อลงมติดังไร
4. ความสนใจและความต้องการข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภา มีความสัมพันธ์ต่อการเปิดรับข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาจากสื่อต่างๆ อย่างไร

ขอบเขตการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติของสมาชิกวุฒิสภา” ได้ศึกษาด้าน พฤติกรรม การแสวงหาข่าวสาร การให้ข่าวสาร การรับข่าวสาร และการแลกเปลี่ยน ข่าวสารของ สมาชิกวุฒิสภาจากสื่อต่างๆ ในการลงมติและศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรม การแสวงหาข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภา

ข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย

เนื่องจากการตัดสินใจลงมติเกี่ยวกับการกั้นกรงกฎหมาย การแต่งตั้งบุคคลและอื่นๆ ของสมาชิกวุฒิสภา การตัดสินใจแต่ละครั้งย่อมมีลักษณะแตกต่างกันไปเพราะมีปัจจัยหลากหลาย เข้ามาเกี่ยวข้อง ประกอบกับผู้วิจัยมีความจำกัดด้านเวลาอยู่มาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาภายใต้ ปัจจัยและเงื่อนไขเวลาดังกล่าว

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

1. สมาชิกวุฒิสภา หมายถึง สมาชิกวุฒิสภาชุดที่ 39 ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรง จากประชาชนเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2543 ในงานวิจัยนี้หมายถึงกลุ่ม ตัวอย่างที่เป็นสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 200 ท่าน
2. สื่อมวลชน หมายถึง หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เอกสารสิ่งพิมพ์ นิตยสารและ ภาพยนตร์ ในงานวิจัยนี้หมายถึงการแสวงหาข่าวสาร การให้ข่าวสาร การรับข่าวสาร รวมถึงการแลกเปลี่ยนข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาจากสื่อมวลชน
3. สื่อใหม่ ได้แก่ อินเทอร์เน็ต เคเบิลทีวี ในงานวิจัยนี้หมายถึง การแสวงหาข่าวสาร การให้ข่าวสาร การรับข่าวสาร รวมถึงการแลกเปลี่ยนข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาจากสื่อใหม่
4. การแสวงหาข่าวสาร หมายถึง ความกระตือรือร้น การค้นคว้าหาข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาเพื่อประกอบในการตัดสินใจลงมติจากสื่อต่างๆ
6. การให้ข่าวสาร หมายถึง การนำเสนอข่าวสารกับบุคคลอื่นในงานวิจัยนี้หมายถึง สมาชิกวุฒิสภานำเสนอข่าวสารด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภากับสมาชิกวุฒิสภาและบุคคลภายนอกหรือประชาชน

7. การรับข่าวสาร หมายถึง การเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ในงานวิจัยนี้หมายถึง การเปิดรับข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาจากสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อใหม่

8. การแลกเปลี่ยนข่าวสาร หมายถึง การให้และการรับข่าวสาร ในงานวิจัยนี้หมายถึง สมาชิกวุฒิสภาจะเป็นผู้ที่ให้ข่าวสารและรับข่าวสาร

9. ประสิทธิภาพทางการเมือง หมายถึง การดำรงตำแหน่งต่างๆ ทางการเมืองของสมาชิกวุฒิสภา เช่น สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร อื่นๆ ในงานวิจัยนี้หมายถึง ประสิทธิภาพทางการเมืองของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละท่านที่เคยเป็น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของสมาชิกวุฒิสภา
2. ทำให้ทราบถึงความสนใจและความต้องการข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภา
3. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของสมาชิกวุฒิสภา
4. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติของสมาชิกวุฒิสภา

บทที่ 2

การสำรวจวรรณกรรมและทฤษฎี

การสำรวจวรรณกรรม

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติของสมาชิกวุฒิสภา” มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

งานวิจัยที่ 1 “บทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ: ศึกษาเฉพาะกรณีวุฒิสภาตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521” โดยนายอำนาจ ชูณหะนันท์ วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2532 โดยในงานวิทยานิพนธ์ได้ศึกษาเกี่ยวกับการกำเนิดและวิวัฒนาการของวุฒิสภาไทย บทบาทและหน้าที่ของวุฒิสภา และใช้วิธีวิจัยสนามแบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง คือ วุฒิสภา

งานวิจัยที่ 2 “โครงสร้างและบทบาทของรัฐสภาไทยภายใต้รัฐธรรมนูญ” โดย พ.ต.ท. ขจรศักดิ์ ปานสาคร วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2538 โดยงานวิทยานิพนธ์นี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการของรัฐสภาไทยด้านรูปแบบ โครงสร้างและบทบาทในการทำหน้าที่ในฐานะที่เห็นสถาบันหลัก ที่สำคัญในทางการเมือง และการปกครอง และปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างและบทบาทของรัฐสภา ใช้วิธีศึกษาวิจัยทางด้านเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยการสัมภาษณ์นักการเมือง และนักวิชาการที่สำคัญ

งานวิจัยที่ 3 “การศึกษาความสัมพันธ์การเข้าถึงข่าวสารการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาครั้งแรกในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยคุณวิดา ประสาทกิจ วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวารสารศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2543 โดยวิทยานิพนธ์นี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปิดรับ การเข้าถึงข่าวสาร ความสัมพันธ์ของการเปิดรับและการเข้าถึงข่าวสารในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาครั้งแรก วันที่ 4 มีนาคม 2543 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 267 ตัวอย่าง

ดังนั้น การศึกษาวิจัยเรื่อง “การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติของสมาชิกวุฒิสภา” เป็นการศึกษาวิจัยครั้งแรกเกี่ยวกับการลงมติของสมาชิกวุฒิสภา และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ทฤษฎีการใช้และความพึงพอใจ (USE AND GRATIFICATION THEORY)

แนวทางศึกษาในเรื่องการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อมวลชน (Use and Gratification Theory) เป็นการเน้นความสำคัญของกลุ่มผู้รับสารในฐานะ ผู้กระทำการสื่อสาร กล่าวคือ ตัวผู้รับสารเป็นผู้เลือกใช้สื่อประเภทต่างๆ และเลือกรับเนื้อหาของข่าวสารเพื่อสนองความต้องการของตนเอง¹

การวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ อาจแบ่งเป็น 2 ช่วง ในช่วงแรกเป็นการศึกษาของเซอร์ซอก (Herzog, H., 1944) เกี่ยวกับความพอใจที่แม่บ้านได้รับจากการฟังรายการละครวิทยุ รวมทั้งงานของซัคแมน (Suchman, H., 1942) ซึ่งศึกษาถึงมูลเหตุจูงใจในการรับฟังดนตรีคลาสสิกทางวิทยุกระจายเสียง นอกจากนั้น ก็มีงานวิจัยของเบเรลสัน (Berelson, B., 1949) ซึ่งศึกษาถึงสิ่งที่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์นิวยอร์กรายวันรู้สึกว่าคุณหายไปในช่วงที่ไม่ได้อ่านหนังสือพิมพ์ในช่วงที่มีการนัดหยุดงานของหนังสือพิมพ์นานกว่า 2 สัปดาห์

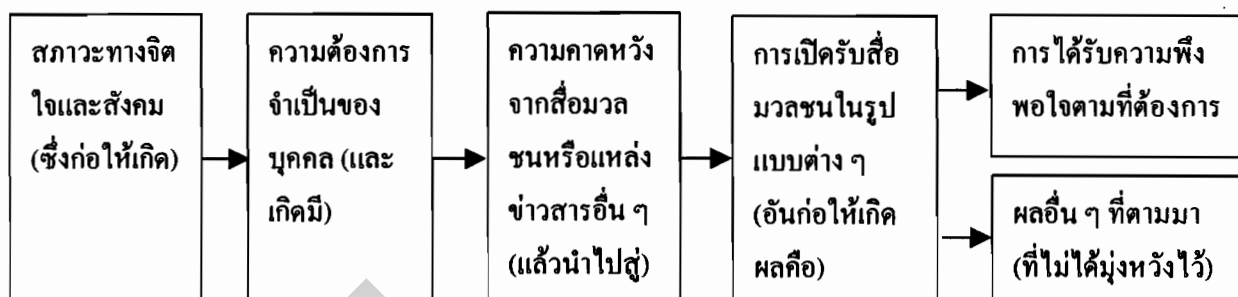
สำหรับการศึกษาวิจัยในช่วงหลัง (ค.ศ. 1960 ถึงปัจจุบัน) ได้มีความพิถีพิถันในเรื่องการเลือกตัวแปรและระเบียบวิธีวิจัยมากขึ้น เช่น บลูมเลอร์และแม็คควาล (Blumler, J.G. and McQuail, D., 1969) ได้ศึกษาการใช้และการหลีกเลี่ยงไม่ใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์เพื่อชมการหาเสียงเลือกตั้งทั่วไปของอังกฤษเมื่อปี ค.ศ. 1964 ส่วนรูบินและรูบิน (Rubin, A.M. and Rubin, R.B., 1982) ก็ได้วิจัยความต้องการของผู้ชมรมผู้สูงอายุในการเลือกดูวิทยุโทรทัศน์รายการต่าง ๆ เป็นต้น

แคทซ์และคณะ (Katz, E. and Others, 1974) ได้ให้คำอธิบายในแบบแผนในเรื่องของการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของบุคคลผู้รับสาร ดังนี้

“แนวทางศึกษาการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจคือ การศึกษาผู้รับสารเกี่ยวกับ (1) สภาวะทางสังคมและจิตใจ ซึ่งก่อให้เกิด (2) ความต้องการจำเป็นของบุคคล และเกิดมี (3) ความคาดหวังจากสื่อมวลชนหรือแหล่งข่าวสารอื่นๆ แล้วนำไปสู่ (4) การเปิดรับสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ กัน อันก่อให้เกิดผล คือ (5) การได้รับความพึงใจตามที่ต้องการ และ (6) ผลอื่น ๆ ที่ตามมาซึ่งอาจจะไม่ใช่ผลที่ตั้งเจตนาไว้ก็ได้”

¹ ธนวดี บุญลือ. หลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 9-15. สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2540, หน้า 634-636.

องค์ประกอบต่างๆ เกี่ยวกับแนวความคิดในเรื่องการใช้ประโยชน์และการได้รับความพอใจจากสื่อมวลชนตามที่กล่าวมาอาจแสดงให้เห็นในรูปแบบจำลองได้ ดังนี้

องค์ประกอบของการใช้ประโยชน์ของการได้รับความพอใจ

คำอธิบายเกี่ยวกับแบบจำลองนี้ อาจจะยกเป็นตัวอย่างให้เห็นได้ในกรณีที่ปัจเจกบุคคลผู้หนึ่ง ซึ่งมีความต้องการจำเป็นตามสภาวะทางจิตใจและสังคม เช่น ต้องการเป็นคนรอบรู้ทันสมัย เพื่อเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น และมีความคาดหวังจากสื่อมวลชนว่าการบริโภคข่าวสารจากสื่อมวลชนจะช่วยสนองความต้องการของเขาได้ เขาจึงเลือกใช้สื่อมวลชนโดยเลือกดูรายการข่าวจากวิทยุโทรทัศน์ฟังข่าวจากวิทยุกระจายเสียง หรืออ่านข่าวจากสิ่งพิมพ์ที่จะช่วยให้เขาได้รับความพึงพอใจตามที่เขาต้องการได้ คือเป็นคนรอบรู้และทันสมัย ขณะเดียวกันผลจากการบริโภคข่าวสารจากสื่อมวลชนทุกๆ วัน ก็อาจมีผลอื่นๆ ตามมานอกเหนือจากการเป็นผู้รอบรู้ทันสมัย เช่น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือเปลี่ยนลักษณะนิสัยและพฤติกรรมบางอย่างได้เช่นกัน

แบบจำลองการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจนี้ เป็นแบบจำลอง ซึ่งได้กำหนดขึ้นมา เพื่ออธิบายถึงกระบวนการรับสารในการสื่อสารมวลชน และเพื่ออธิบายถึงการใช้สื่อมวลชนโดยปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเลือกบริโภคสื่อมวลชนนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการหรือแรงจูงใจของผู้รับสารเอง บุคคลแต่ละคนย่อมมีวัตถุประสงค์มีความตั้งใจ ซึ่งมีความต้องการในการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนเพื่อสนองความพึงพอใจของตนเองด้วยเหตุผลต่างๆ กัน

การศึกษาตามแนวคิดนี้ มิได้มุ่งเห็นว่า สื่อมวลชน คือ ตัวการที่มีผลหรือมีอิทธิพลต่อผู้รับโดยตรง แต่กลับมองว่า กลุ่มผู้รับสารต่างหากที่ใช้สื่อมวลชนเพื่อสนองความพึงพอใจของตน การ

ศึกษาในลักษณะนี้จึงตรงกับวิธีการศึกษาในเชิงหน้าที่ของสื่อมวลชน (Functional approach) ที่มุ่งพิจารณาว่า สื่อมวลชนมีหน้าที่ต่างๆ กัน เพื่อสนองความต้องการของผู้รับสาร เช่น หน้าที่ในการเสนอข่าวสาร หน้าที่ในการให้ความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ หน้าที่ในการเป็นสื่อเพื่อการติดต่อกับสังคม และหน้าที่ในการเสริมสร้างลักษณะส่วนบุคคลให้แก่ผู้รับสาร เป็นต้น

จากการศึกษาการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อมวลชน เป็นการเน้นความสำคัญของกลุ่มผู้รับข่าวสาร เป็นผู้เลือกใช้สื่อประเภทต่าง ๆ และเลือกรับสารเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจของตนเอง จากทฤษฎีดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติของสมาชิกวุฒิสภาเป็นอย่างมาก เพราะจะทำให้ทราบว่าสมาชิกวุฒิสภามีการแสวงหาข่าวสารอย่างไร และเมื่อได้รับข่าวสารแล้วจะมีการเลือกใช้ประโยชน์จากข่าวสารในการลงมติดังไร

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการสำรวจ (Survey) แบบวัดผลครั้งเดียว (One-Shot Study) โดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บและรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ทำการศึกษาวิจัยนี้ เป็นสมาชิกวุฒิสภาที่อยู่ในวาระดำรงตำแหน่ง ซึ่งมีจำนวน 200 คน โดยจะทำการสอบถามทุกคน

การสร้างแบบสอบถาม

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสร้างแบบสอบถามซึ่งได้จากการค้นคว้าจากเอกสารประกอบกับการศึกษาและประยุกต์การสร้างแบบสอบถามจากที่เคยมีผู้วิจัยทำมาก่อน ตลอดจนได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ (รศ.ดร.บุญเลิศ สุภคิล) เป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยแบ่งโครงสร้างออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของสมาชิกวุฒิสภา

ส่วนที่ 2 ความสนใจและความต้องการข่าวสาร

ส่วนที่ 3 การเปิดรับสื่อ

ส่วนที่ 4 การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติ

ทั้งนี้ ได้แนบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยในภาคผนวก

การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณา และได้ทำการทดสอบแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำไปให้สมาชิก

วุฒิสภาจำนวน 20 ท่านได้ทำการกรอกแบบสอบถามดู ปรากฏว่าได้รับคำวิจารณ์จากสมาชิกวุฒิสภา โดยรวมว่า

1. คำถามข้อ 20 กับข้อ 21 มีความหมายใกล้เคียงกันมากคือคำว่า **ได้ให้ข่าวสาร** กับ **ได้ให้ความเห็น**
2. คำถามข้อ 22 กับข้อ 23 มีความหมายใกล้เคียงกันมากคือคำว่า **ได้รับข่าวสาร** กับ **รับฟังความเห็น**
3. คำถามข้อ 24 กับข้อ 25 มีความหมายใกล้เคียงกันมากคือ คำว่า **ได้แลกเปลี่ยนข่าวสาร** กับ **ได้แลกเปลี่ยนความเห็น**

เหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้แก้ไขโดยการพิมพ์เป็นข้อความตัวหนาและขีดเส้นใต้และได้นำไปใช้ทดลองกรอกคำถามอีกครั้ง โดยให้สมาชิกวุฒิสภา 10 คน เป็นผู้กรอกแบบสอบถาม ปรากฏว่า สมาชิกวุฒิสภาเข้าใจถึงความแตกต่างของคำถาม

การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลหลังจากทำการทดสอบแบบสอบถามแล้วผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามจำนวน 200 ชุด ไปมอบให้สมาชิกวุฒิสภาจำนวน 200 ท่าน ทำการกรอกแบบสอบถาม โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 10 วัน ผลปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับมา 192 ชุด โดยผู้วิจัยได้ตรวจสอบแล้วใช้ได้ 191 ชุด อีก 1 ชุดใช้ไม่ได้เพราะท่านไม่ได้ตอบคำถามว่าท่านมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่าไร และคำถามอีก 8 ชุดไม่ได้รับกลับมาเพราะสมาชิกวุฒิสภาไปราชการต่างประเทศ ประกอบกับผู้วิจัยเห็นว่ากลุ่มประชากรเพียงพอต่อการศึกษิตตามหลักการวิจัยแล้วจึงไม่ได้ติดตามเก็บแบบสอบถามในส่วนที่เหลือ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) คือ

1. การอธิบายข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของสมาชิกวุฒิสภา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ การใช้สิทธิอภิปราย การดำรงตำแหน่งทางการเมือง พื้นที่ที่ได้รับเลือกตั้ง คณะกรรมการและวาระสมัยในการดำรงตำแหน่งแล้วนำเสนอ ข้อมูลด้วยตาราง

2. การอภิปรายข้อมูลความสนใจและความต้องการข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภา ได้แก่ การคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา ความสนใจในการรับข่าวสารและเหตุผลใการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

3. การอภิปรายข้อมูลการเปิดรับสื่อของสมาชิกวุฒิสภา ได้แก่ การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน สื่อที่สมาชิกวุฒิสภาเปิดรับ ความถี่ในการเปิดรับสื่อต่อสัปดาห์ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การเปิดรับฟังรายการจากสถานีวิทยุรัฐสภา

4. การอภิปรายข้อมูลการแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติของสมาชิกวุฒิสภา ได้แก่ การเปิดรับฟังรายการวิทยุรัฐสภา แหล่งข่าวสารที่สมาชิกวุฒิสภาใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจลงมติ แหล่งข่าวบุคคลเพื่อประกอบการตัดสินใจลงมติ การให้ข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาแก่เพื่อนสมาชิก การให้ความเห็นของสมาชิกวุฒิสภาแก่เพื่อนสมาชิก การรับข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาจากเพื่อนสมาชิก การรับฟังความเห็นของสมาชิกวุฒิสภาแก่เพื่อนสมาชิก การแลกเปลี่ยนข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภากับเพื่อนสมาชิก และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกวุฒิสภากับเพื่อนสมาชิก

5. การอภิปรายข้อมูลปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติของสมาชิกวุฒิสภา ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและการแสวงหาข่าวสาร ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและการแสวงหาข่าวสาร ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาและการแสวงหาข่าวสาร ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และการแสวงหาข่าวสาร ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ทางการเมืองและการแสวงหาข่าวสาร ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจข่าวสารกับการแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติ และความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจข่าวสารกับการเปิดรับข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภา

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยแยกเป็นตารางในหมวดต่างๆ โดยใช้คอมพิวเตอร์แยกเป็นตาราง

1. การวิเคราะห์ตัวแปรเดียว (Univariate analysis) จากตารางที่ 1-25
2. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ตัวแปรสองตัว (Bivariate analysis) จากตารางที่ 26-32

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สํารวจประชากรที่ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่อยู่ในวาระดำรงตำแหน่ง 200 คน ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนมา 191 ชุด อีก 1 ชุด ข้อมูลไม่สมบูรณ์ ส่วนอีก 8 ชุด ไม่กลับคืนมาเพราะสมาชิกวุฒิสภาไปราชการ ต่างประเทศ มาทำการประมวลผลโดยใช้ตารางร้อยละและได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของสมาชิกวุฒิสภา (Economic Socio and Political Status)

ส่วนที่ 2 ความสนใจและความต้องการข่าวสาร (Information Interest and Need)

ส่วนที่ 3 การเปิดรับสื่อ (Media Exposure)

ส่วนที่ 4 การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติ (Information Seeking)

ส่วนที่ 5 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติ

สำหรับในการศึกษาส่วนนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 200 คน เพื่อให้ทราบถึงการตัดสินใจลงมติโดยใช้ข้อมูลจากต่าง ๆ ในขณะเดียวกัน เพื่อให้ทราบถึงการทำงานของสมาชิกวุฒิสภาในการตัดสินใจลงมติในการพิจารณาเลือก ให้คำแนะนำ และแต่งตั้ง ให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระต่างๆ จึงได้มีการสัมภาษณ์สมาชิกวุฒิสภาจำนวนบางท่านที่ตัดสินใจลงมติในการพิจารณาเลือก ให้คำแนะนำ และแต่งตั้ง ให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระโดยใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลใดบ้าง ซึ่งผลการศึกษาภาคสนามในทั้ง 2 กลุ่มปรากฏผลดังนี้

1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของสมาชิกวุฒิสภา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นปัจจัยภูมิหลังของประชากรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ การใช้สิทธิอภิปราย การดำรงตำแหน่งทางการเมืองในอดีต พื้นที่ที่ได้รับการเลือกตั้ง คณะกรรมการและวาระสมัยในการดำรงตำแหน่ง โดยนำเสนอข้อมูลด้วยอัตราส่วนร้อยละของประชากร ตามตารางที่ 1-9 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	172	90
หญิง	19	10
รวม	191	100

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของสมาชิกวุฒิสภา จำแนกตามเพศ พบว่าสมาชิกวุฒิสภา ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ร้อยละ 90 หรือ 172 คน และเพศหญิง ร้อยละ 10 หรือ 19 คน สะท้อนให้เห็นว่า เพศหญิง ได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาในระดับต่ำมาก

ตารางที่ 2 อายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
40-45 ปี	14	7
46-51 ปี	36	19
52-57 ปี	30	16
58-63 ปี	45	24
64-69 ปี	52	27
70 ปีขึ้นไป	14	7
รวม	191	100

หมายเหตุ : ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องอายุไม่ต่ำกว่า 40 ปี

ตารางที่ 2 พบว่าสมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่ กล่าวคือ ร้อยละ 27 หรือ 52 คน มีอายุระหว่าง 64-69 ปี ถัดมาร้อยละ 24 หรือ 45 คน มีอายุระหว่าง 58-63 ปี อีกนัยหนึ่งร้อยละ 51 หรือ 97 คน เป็นผู้ที่มีอายุค่อนข้างสูงระหว่าง 58-69 ปี ส่วนที่เหลือร้อยละ 19 มีอายุระหว่าง 46-51 ปี ร้อยละ 16 มีอายุระหว่าง 52-57 ปี เป็นที่น่าสังเกตว่าสมาชิกวุฒิสภาที่อายุน้อยระหว่าง 40-45 ปี มีจำนวนร้อยละ 7 หรือ 14 คน ในขณะที่เดียวกันสมาชิกวุฒิสภาที่มีอายุสูงกว่า 70 ปี ก็มีจำนวนร้อยละ 7 หรือ 14 คน เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	87	46
ปริญญาโท	90	47
ปริญญาเอก	14	7
รวม	191	100

หมายเหตุ : ผู้มีสิทธิ์สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภจะต้องจบการศึกษาไม่น้อยกว่า
ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ตารางที่ 3 สมาชิกวุฒิสภามีการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 47 หรือ 90 คน รองลงมา ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 46 หรือ 87 คน และระดับปริญญาเอก ร้อยละ 7 หรือ 14 คน เป็นที่น่าสังเกตว่า สมาชิกวุฒิสภามีการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาตรีใกล้เคียงกันมาก แต่ระดับปริญญาเอกมีน้อยมาก

ตารางที่ 4 รายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
70,000 - 80,000 บาท	67	35
80,001 - 90,000 บาท	13	7
90,001 - 100,000 บาท	32	17
100,001 - 150,000 บาท	50	26
150,001 - 200,000 บาท	9	5
200,001 บาทขึ้นไป	20	10
รวม	191	100

หมายเหตุ : สมาชิกวุฒิสภามีรายได้จากเงินประจำตำแหน่ง 38,500 บาท และจากเงินเพิ่ม 38,500 บาท รวมเป็น 77,00 บาทต่อเดือน

ตารางที่ 4 สมาชิกวุฒิสภามีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 70,000-80,000 บาท ร้อยละ 35 หรือ 67 คน รองลงมามี รายได้ระหว่าง 100,001-150,000 บาท ร้อยละ 26 หรือ 50 คน รายได้ระหว่าง 90,001-100,000 บาท ร้อยละ 17 หรือ 32 คน รายได้ระหว่าง 200,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 10 หรือ 20 คน รายได้ระหว่าง 80,001-90,000 บาท ร้อยละ 7 หรือ 13 คน อีกร้อยละ 5 หรือ 9 คน มีรายได้ระหว่าง 150,001-200,000 บาท จะเห็นได้ว่าสมาชิกวุฒิสภา ร้อยละ 35 หรือ 67 คน มีรายได้จากเงินประจำตำแหน่ง 38,500 บาท และเงินเพิ่ม 38,500 บาท รวม 77,000 บาท มีข้อสังเกตว่ามีสมาชิกวุฒิสภาร้อยละ 10 มีรายได้มากกว่า 200,000 บาท ขึ้นไป

ตารางที่ 5 การใช้สิทธิอภิปรายร่างพระราชบัญญัติของสมาชิกวุฒิสภา

ความถี่ในการใช้สิทธิอภิปรายร่าง พรบ.	จำนวน	ร้อยละ
ทุกครั้ง	3	2
บ่อยครั้ง	36	19
บางครั้ง	136	71
ไม่เคย	16	8
รวม	191	100

หมายเหตุ : สมาชิกวุฒิสภาทำหน้าที่ในการกลั่นกรองกฎหมาย

ตารางที่ 5 สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้สิทธิอภิปรายร่างพระราชบัญญัติเป็นบางครั้ง ร้อยละ 71 รองลงมาได้มีการใช้สิทธิอภิปรายบ่อยครั้ง ร้อยละ 19 ไม่เคยใช้สิทธิอภิปราย ร้อยละ 8 อีกร้อยละ 2 ใช้สิทธิในการอภิปรายทุกครั้ง ที่มีการอภิปรายร่างพระราชบัญญัติเป็นบางครั้งมีจำนวนมากถึงร้อยละ 71 หรือ 136 คน

ตารางที่ 6 ประวัติการดำรงตำแหน่งทางการเมืองในอดีตของสมาชิกวุฒิสภา

ตำแหน่งทางการเมือง	จำนวนคน	ร้อยละของคำตอบทั้งหมด
สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.)	21	7.09
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)	35	11.82
สมาชิกสภาจังหวัด (ส.จ.)	20	6.76
สมาชิกสภาเทศบาล (ส.ท.)	11	3.72
สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.)	1	0.34
อื่นๆ	113	38.18
ไม่เคย	95	32.09
รวม	296	100

หมายเหตุ : ผู้ตอบ 1 คนตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 6 พบว่าสมาชิกวุฒิสภามีประวัติการดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้

1. เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น ร้อยละ 38.18 หรือ 113 คน (รัฐมนตรี, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, ที่ปรึกษารัฐมนตรี, เลขานุการรัฐมนตรี, ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี, ที่ปรึกษาผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร, คณะกรรมการปฏิรูปการเมือง, รองประธานสภาผู้แทนราษฎร, สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ)

2. ไม่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมือง ร้อยละ 32.09 หรือ 95 คน

3. เคยเป็นอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 11.82 หรือ 35 คน

4. เคยเป็นอดีตสมาชิกวุฒิสภา ร้อยละ 7.09 หรือ 21 คน

5. เคยเป็นอดีตสมาชิกสภาจังหวัด ร้อยละ 6.76 หรือ 20 คน

จากสมาชิก 191 คน มีจำนวน 95 คน ไม่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองเลยหรือ ร้อยละ 32.09 ของจำนวนทั้งหมด แต่บุคคลเหล่านี้ก็มีหน้าที่การงาน เช่น อดีตนายทหาร ตำรวจ ครู อาจารย์ แพทย์ ข้าราชการฝ่ายปกครอง ตลอดจนข้าราชการอื่น ๆ นักธุรกิจ ทนายความ นักพัฒนาเอกชน และเป็นที่น่าสังเกตว่าราษฎรธรรมดาไม่มีเลย

ตารางที่ 7 จำนวนของสมาชิกวุฒิสภาจำแนกตามพื้นที่ที่ได้รับการเลือกตั้ง

พื้นที่ที่ได้รับการเลือกตั้ง	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	9
ภาคกลาง	17
ภาคเหนือ	20
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	35
ภาคตะวันออก	6
ภาคตะวันตก	2
ภาคใต้	11
รวม	100

ตารางที่ 7 จำนวนของสมาชิกวุฒิสภาจำแนกตามพื้นที่ที่ได้รับการเลือกตั้ง พบว่า สมาชิกวุฒิสภาได้รับการเลือกตั้งในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด ร้อยละ 35 รองลงมาได้รับการเลือกตั้งในพื้นที่ภาคเหนือ ร้อยละ 20 พื้นที่ภาคกลางร้อยละ 17 พื้นที่ภาคใต้ ร้อยละ 11 กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 9 พื้นที่ภาคตะวันออก ร้อยละ 6 และอีกร้อยละ 2 ได้รับการเลือกตั้งในเขตพื้นที่ภาคตะวันตก

เนื่องจากว่า จำนวนสมาชิกวุฒิสภามีทั้งหมด 200 คน โดยกฎหมายกำหนดว่าจะต้องมีอย่างน้อยจังหวัดละ 1 คน นอกนั้นก็เฉลี่ยกันไปตามจำนวนประชากร เหตุนี้จึงทำให้สมาชิก วุฒิสภาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมากที่สุด ตามด้วยสมาชิกวุฒิสภาภาคเหนือ

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนสมาชิกวุฒิสภาจำแนกตามคณะกรรมการสามัญของวุฒิสภา

คณะกรรมการ	จำนวนคน
คณะกรรมการการกีฬา	14
คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์	15
คณะกรรมการการคมนาคม	14
คณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน	15
คณะกรรมการการงบประมาณ	10
คณะกรรมการการต่างประเทศ	15
คณะกรรมการการทหาร	14
คณะกรรมการการท่องเที่ยว	14
คณะกรรมการการปกครอง	15
คณะกรรมการการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	11
คณะกรรมการการมีส่วนร่วมของประชาชน	13
คณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน	15
คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม	15
คณะกรรมการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน	15
คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม	13
การเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม	14
คณะกรรมการการสาธารณสุข	14
คณะกรรมการกิจการสตรี เยาวชนและผู้สูงอายุ	15
คณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระ	14
คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมและติดตามมติของวุฒิสภา	15
คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม	15
ไม่ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ	7

หมายเหตุ : ผู้ตอบ 1 คน ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นกรรมการในคณะกรรมการสามัญของวุฒิสภา จำแนกเป็นรายคณะกรรมการ จำนวนทั้งสิ้น 21 คณะ โดยข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถเป็นกรรมการได้ไม่เกิน 2 คณะ ทั้งนี้ สมาชิกวุฒิสภาที่ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการหรือเลขานุการคณะกรรมการจะเป็นกรรมการได้เพียงคณะเดียว มีข้อสังเกตว่า มีสมาชิกวุฒิสภาถึง 7 คนไม่ดำรงตำแหน่งในกรรมการเพราะว่าตำแหน่งประธานวุฒิสภาพร้อมกับรองประธานวุฒิสภาอีก 2 คนไม่ได้เป็นกรรมการ ส่วนอีก 4 คนที่เหลือเนื่องจากสุขภาพไม่อำนวยและประกอบกับมีเหตุผลส่วนตัวจึงไม่ได้ร่วมเป็นกรรมการ

ตารางที่ 9 จำนวนสมาชิกวุฒิสภาจำแนกตามวาระสมัยในการดำรงตำแหน่ง

วาระสมัยในการดำรงตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
1 สมัย	170	89
2 สมัย	14	7
3 สมัย	5	3
4 สมัย	2	1
รวม	191	100.0

ตารางที่ 9 สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาเป็นสมัยแรก ร้อยละ 89 หรือ 170 คน รองลงมาดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาเป็นสมัยที่ 2 ร้อยละ 7 หรือ 14 คน ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกวุฒิสภาเป็นสมัยที่ 3 ร้อยละ 3 หรือ 5 คน อีกร้อยละ 1 หรือ 2 คน ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาเป็นสมัยที่ 4

ส่วนที่ 2 ความสนใจและความต้องการข่าวสาร (Information Interest and Need)

ตารางที่ 10 การคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา

ระดับของความคาดหวัง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คาดหวังมาก	135	71
คาดหวังปานกลาง	53	28
คาดหวังน้อย	3	1
รวม	191	100

ตารางที่ 10 สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีความเชื่อว่า ประชาชนมีความคาดหวังต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาอยู่ในระดับคาดหวังมากถึงร้อยละ 71 หรือ 135 คน รองลงมา มีความคาดหวังปานกลาง ร้อยละ 28 หรือ 53 คน และมีความคาดหวังน้อย ร้อยละ 1 หรือ 3 คน เป็นที่น่ายินดีที่สมาชิกวุฒิสภาตระหนักเสมอว่าประชาชนคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภามาก ทั้งนี้ก็เพราะภาระหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา คือ การกั้นกรองกฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบ เช่น การประกาศสงคราม การแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการ การเลือกแต่งตั้ง แนะนำหรือเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งและอำนาจหน้าที่อื่นอีกมาก

ตารางที่ 11 ความสนใจในการรับข่าวสาร

ระดับความสนใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สนใจมากที่สุด	74	39
สนใจมาก	99	52
สนใจปานกลาง	17	8
สนใจน้อย	1	1
รวม	191	100

ตารางที่ 11 พบว่าจำนวนสมาชิกวุฒิสภาจำนวนมาก ร้อยละ 52 หรือ 99 คน ให้ความสนใจในการรับฟังข่าวสารมากยิ่งขึ้นไปกว่านั้น ร้อยละ 39 หรือ 74 คน ให้ความสนใจมากที่สุด กล่าวอีกนัยหนึ่ง ร้อยละ 91 หรือ 173 คน ให้ความสนใจในการรับข่าวสารมาก ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 8 หรือ 17 คน ก็ให้ความสนใจระดับปานกลาง มีเพียงร้อยละ 1 หรือ 1 คน เท่านั้นที่สนใจน้อย แสดงว่าสมาชิกวุฒิสภามีความกระตือรือร้นในการสนใจข่าวสารมาก จึงถือได้ว่าเป็นบุคคลที่ทันสมัย รู้ทันสถานการณ์จริง

ตารางที่ 12 เหตุผลในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

เหตุผลในการเปิดรับข่าวสาร	จำนวนคำตอบ	ร้อยละของคำตอบทั้งหมด
เพื่อความทันสมัยและทันเหตุการณ์	167	29
เพื่อประโยชน์ในการทำงาน	161	27
เพื่อประกอบการตัดสินใจ	130	22
เพื่อการเข้าถึง	45	8
เพื่อความบันเทิง	34	6
เพื่อความสนุกสนาน	17	3
เพื่อคลายเครียด	14	2
เพื่อแก้เหงา	7	1
เพื่อแก้ความเบื่อหน่าย	7	1
อื่น ๆ	6	1
รวม	588	100

หมายเหตุ : ผู้ตอบ 1 คน ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ

ตารางที่ 12 สมาชิกวุฒิสภาส่วนมากเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนด้วยเหตุผลตามลำดับความสำคัญดังต่อไปนี้

1. เพื่อความทันสมัยและทันเหตุการณ์ ร้อยละ 29
2. เพื่อประโยชน์ในการทำงาน ร้อยละ 27
3. เพื่อประกอบการตัดสินใจ ร้อยละ 22

เป็นที่น่าสังเกตว่า สมาชิกวุฒิสภาเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนด้วยเหตุผลอื่นระดับรองลงมา ได้แก่ เพื่อการเข้าถึง ร้อยละ 8 และเพื่อความบันเทิง ร้อยละ 6 เหตุผลการเปิดรับสื่อก็เพราะสมาชิกวุฒิสภาต้องการเป็นบุคคลที่ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจในการทำงานนั่นเอง

สรุปการที่สมาชิกวุฒิสภาเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนก็เพื่อความทันสมัยและทันเหตุการณ์ เพื่อประโยชน์ในการทำงาน เพื่อประกอบการตัดสินใจ เพื่อการเข้าถึงเพื่อความบันเทิง เพื่อความสนุกสนาน เพื่อคลายเครียด เพื่อแก้เหงา เพื่อแก้ความเบื่อหน่าย ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการใช้และความพึงพอใจจากสื่อมวลชนนั่นเอง

ส่วนที่ 3 การเปิดรับสื่อ (Media Exposure)

ในส่วนนี้จะวิเคราะห์ให้เห็นว่าสมาชิกวุฒิสภาได้มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่ออย่างไร เพื่อใช้ข่าวสารประกอบการตัดสินใจในการลงมติดังตารางที่ 13-17

ตารางที่ 13 การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

การเปิดรับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับ	186	97
ไม่รับ	5	3
รวม	191	100

ตารางที่ 13 สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ร้อยละ 97 หรือ 186 คน และไม่เปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ร้อยละ 3 หรือ 5 คน แสดงว่าสมาชิกวุฒิสภามีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนอยู่ในระดับสูงมาก

ตารางที่ 14 สื่อที่สมาชิกวุฒิสภาเปิดรับ

สื่อ	จำนวนคำตอบที่มีการเปิดรับ	ร้อยละของคำตอบทั้งหมด
หนังสือพิมพ์	189	19
โทรทัศน์	188	19
วิทยุ	164	16
เอกสารสิ่งพิมพ์	129	13
นิตยสาร	87	9
เคเบิลทีวี	89	9
อินเทอร์เน็ต	69	7
เว็บไซต์ของรัฐสภา	55	5
ภาพยนตร์	17	2
อื่นๆ	5	1
รวม	992	100

หมายเหตุ : ผู้ตอบ 1 คนตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 14 สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อ โทรทัศน์เท่ากันคือ ร้อยละ 19 รองลงมาคือ สื่อวิทยุ ร้อยละ 16 เอกสารสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 13 เคเบิลทีวี ร้อยละ 9 นิตยสาร ร้อยละ 9 อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 7 เว็บไซต์ของรัฐสภา ร้อยละ 5 ภาพยนตร์ ร้อยละ 2 และอื่น ๆ อีกร้อยละ 1 จะเห็นว่าสมาชิกวุฒิสภาใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์ของรัฐสภาน้อยเพราะใช้เพียงร้อยละ 5 เท่านั้น

ตารางที่ 15 ความถี่ในการเปิดรับสื่อต่อสัปดาห์

ชนิดสื่อ	ความถี่ในการเปิดรับ			รวม (ร้อยละ)
	มากถึงมากที่สุด	ปานกลาง	น้อยถึงน้อยที่สุด	
หนังสือพิมพ์	182 (95)	6 (3)	3 (2)	191 (100)
วิทยุ	123 (64)	41 (22)	27 (14)	191 (100)
โทรทัศน์	172 (90)	11 (6)	8 (4)	191 (100)
เอกสารสิ่งพิมพ์	73 (38)	52 (27)	66 (35)	191 (100)
เคเบิลทีวี	74 (39)	24 (12)	93 (49)	191 (100)
อินเทอร์เน็ต	18 (9)	35 (18)	138 (73)	191 (100)
เว็บไซต์ของรัฐสภา	21 (11)	35 (18)	135 (71)	191 (100)
นิตยสาร	34 (18)	37 (19)	120 (63)	191 (100)
ภาพยนตร์	5 (3)	20 (10)	166 (87)	191 (100)
อื่น ๆ	5 (3)	2 (1)	184 (96)	191 (100)

หมายเหตุ : มากถึงมากที่สุด หมายถึง 5-7 วันต่อสัปดาห์

ปานกลาง หมายถึง 3-4 วันต่อสัปดาห์

น้อยถึงน้อยที่สุด หมายถึง 1-2 วันต่อสัปดาห์

ตารางที่ 15 สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีความถี่ในการเปิดรับสื่อต่อสัปดาห์มากถึงมากที่สุด ดังนี้ หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 95 โทรทัศน์ ร้อยละ 90 และวิทยุร้อยละ 64 ส่วนสื่อที่สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีความสนใจในการเปิดรับในระดับปานกลาง คือ เอกสารสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 27

สำหรับสื่อที่สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีความถี่ในการเปิดรับน้อยถึงน้อยที่สุด ได้แก่ สื่อประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากที่ระบุในแบบสอบถาม ร้อยละ 96 รองลงมาคือภาพยนตร์ ร้อยละ 87 อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 73 เว็บไซต์ของรัฐสภา ร้อยละ 71 นิตยสาร ร้อยละ 63

เป็นที่สังเกตว่าสมาชิกวุฒิสภามีการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตน้อยมาก ร้อยละ 73 ในขณะที่เปิดรับมากเพียงร้อยละ 9 และมีการเปิดเว็บไซต์ของรัฐสภาน้อยมาก ร้อยละ 71 ในขณะที่เปิดรับมากเพียงร้อยละ 11 เท่านั้น (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาให้สมาชิกวุฒิสภา ยืมคอมพิวเตอร์ชนิดกระเป๋) สาเหตุที่เปิดใช้สื่อประเภทนี้น้อยก็เพราะว่าการส่งเอกสารทางสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาไปถึงสมาชิกวุฒิสภาใช้ทั้งทางไปรษณีย์และทางอินเทอร์เน็ต ฉะนั้นจึงทำให้สมาชิกนิยมอ่านทางเอกสารมากกว่า

ตารางที่ 16 พฤติกรรมเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

วิธีการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร	จำนวนคำตอบ	ร้อยละของคำตอบทั้งหมด
รับชมโทรทัศน์ที่บ้าน	173	22
อ่านหนังสือพิมพ์ที่บ้าน	165	21
รับฟังวิทยุในรถยนต์	153	19
อ่านหนังสือพิมพ์ที่ทำงาน	130	16
รับชมโทรทัศน์ที่ทำงาน	78	10
รับฟังวิทยุที่บ้าน	75	9
รับฟังวิทยุที่ทำงาน	27	3
รวม	801	100

ตารางที่ 16 แสดงว่าสมาชิกวุฒิสภามีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่รับชมโทรทัศน์ที่บ้านคิดเป็น ร้อยละ 22 ของจำนวนคำตอบ รองลงมาชอบอ่านหนังสือพิมพ์ที่บ้าน ร้อยละ 21 ตามด้วยรับฟังวิทยุในรถยนต์ ร้อยละ 19 นอกจากนั้นสมาชิกวุฒิสภาจะอ่านหนังสือพิมพ์ที่ทำงาน ร้อยละ 16 รับชมโทร

ทัศนที่ทำงาน ร้อยละ 10 และรับฟังวิทยุที่บ้าน ร้อยละ 9 ตามลำดับ กล่าวโดยสรุปสมาชิกรัฐสภาเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ที่บ้านและที่ทำงาน ร้อยละ 37 ขณะเดียวกันเปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์ที่บ้านและที่ทำงานร้อยละ 32 และรับฟังวิทยุในรถยนต์ ที่บ้าน และที่ทำงาน ร้อยละ 31

ตารางที่ 17 การเปิดรับฟังรายการจากสถานีวิทยุรัฐสภา

การเปิดรับ	จำนวน	ร้อยละ
ฟัง	177	93
ไม่ฟัง	14	7
รวม	191	100

ตารางที่ 17 สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีการเปิดรับฟังรายการจากสถานีวิทยุของรัฐสภา ร้อยละ 93 หรือ 177 คน และสมาชิกวุฒิสภาที่ไม่เปิดรับฟังรายการจากสถานีวิทยุของรัฐสภา ร้อยละ 7 หรือ 14 คน จากตารางที่ 16 พบว่าสมาชิกรับฟังวิทยุในรถยนต์ที่บ้านและที่ทำงานรวมกัน ร้อยละ 31 นับว่าเป็นจำนวนที่สูงมาก

ส่วนที่ 4 การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติ (Information Seeking)

ในส่วนนี้จะวิเคราะห์ให้เห็นว่า สมาชิกวุฒิสภาได้มีการแสวงหาข่าวสารเพื่อประกอบในการตัดสินใจลงมติเกี่ยวกับการกลั่นกรองกฎหมาย การแต่งตั้งบุคคล และอื่น ๆ อย่างไร ดังตารางที่ 18-22

ตารางที่ 18 แหล่งข่าวสารที่สมาชิกวุฒิสภาใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจลงมติ

แหล่งข่าวสาร	จำนวนการใช้ข่าวสาร	ร้อยละ
<u>สื่อมวลชน</u>		
- หนังสือพิมพ์	136	17
- วิทยู	93	12
- โทรทัศน์	112	14
- เอกสารสิ่งพิมพ์	116	15
- เคเบิลทีวี	32	4
<u>สื่อคอมพิวเตอร์</u>		
- อินเทอร์เน็ต	30	4
- เว็บไซต์ของรัฐสภา	33	4
<u>สื่อบุคคล</u>		
- การอภิปราย	146	18
- โทรศัพท์มือถือ	20	3
- สื่อบุคคล	58	7
<u>อื่น ๆ</u>	17	2
รวม	793	100

หมายเหตุ : ผู้ตอบ 1 คนตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 18 แหล่งข่าวสารที่สมาชิกวุฒิสภาใช้ประโยชน์เพื่อประกอบการพิจารณาลงมติมากที่สุดคือ การอภิปราย ร้อยละ 18 รองลงมา หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 17 เอกสารสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 15 โทรทัศน์ ร้อยละ 14 วิทยุ ร้อยละ 12 สื่อบุคคล ร้อยละ 7 เคเบิลทีวี อินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ของรัฐสภาเท่ากันคือ ร้อยละ 4 โทรศัพท์มือถือ ร้อยละ 3 และอื่น ๆ ร้อยละ 2 แยกเป็นกลุ่มได้ดังนี้

สื่อมวลชน

- สมาชิกวุฒิสภาใช้แหล่งข่าวจากหนังสือพิมพ์ อันดับ 1
- สมาชิกวุฒิสภาใช้แหล่งข่าวจากเอกสารสิ่งพิมพ์ อันดับ 2
- สมาชิกวุฒิสภาใช้แหล่งข่าวจากโทรทัศน์ อันดับ 3
- สมาชิกวุฒิสภาใช้แหล่งข่าวจากวิทยุ อันดับ 4
- สมาชิกวุฒิสภาใช้แหล่งข่าวจากเคเบิลทีวี อันดับ 5

สื่อคอมพิวเตอร์

- สมาชิกวุฒิสภาใช้แหล่งข่าวสารจากเว็บไซต์รัฐสภา อันดับ 1
- สมาชิกวุฒิสภาใช้แหล่งข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต อันดับ 2

สื่อบุคคล

- สมาชิกวุฒิสภาใช้แหล่งข่าวสารจากการอภิปราย อันดับ 1
- สมาชิกวุฒิสภาใช้แหล่งข่าวสารจากสื่อบุคคล อันดับ 2
- สมาชิกวุฒิสภาใช้แหล่งข่าวสารจากโทรศัพท์มือถือ อันดับ 3

ตารางที่ 19 แหล่งข่าวบุคคลเพื่อประกอบการตัดสินใจ

บุคคล	จำนวนคำตอบเฉพาะที่มีการพูดคุย	ร้อยละ
สมาชิกวุฒิสภา	168	44
ประชาชน	141	37
กลุ่มผลประโยชน์	51	12
อื่นๆ	26	7
รวม	386	100

หมายเหตุ : ผู้ตอบ 1 คนตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 19 สมาชิกวุฒิสภามีการพูดคุยกับสมาชิกวุฒิสภาด้วยกันเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงมติมากที่สุด ร้อยละ 44 รองลงมาพูดคุยกับประชาชน ร้อยละ 37 พูดคุยกับกลุ่มผลประโยชน์ ร้อยละ 12 อีกร้อยละ 7 พูดคุยกับบุคคลอื่น และจากตารางที่ 18 แหล่งข่าวจากการอภิปรายของสมาชิกมีผลต่อการประกอบการตัดสินใจมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าสมาชิกวุฒิสภาเป็นบุคคลที่เปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมาก โดยเฉพาะเพื่อนสมาชิกด้วยกัน รวมทั้งความคิดเห็นของประชาชนด้วย

ตารางที่ 20 การให้ข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาแก่เพื่อนสมาชิก

การให้ข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
ให้	137	72
ไม่ให้	54	28
รวม	191	100

ตารางที่ 20 สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีการให้ข่าวสารแก่สมาชิกวุฒิสภาด้วยกันเอง ร้อยละ 72 หรือ 137 คน อีกร้อยละ 28 หรือ 54 คน ไม่มีการให้ข่าวสารแก่สมาชิกวุฒิสภาด้วยกัน

ตารางที่ 21 การรับข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาจากเพื่อนสมาชิก

การรับข่าวสาร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับ	167	87
ไม่รับ	24	13
รวม	191	100

ตารางที่ 21 สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีการรับข่าวสารจากเพื่อนสมาชิกด้วยกัน ร้อยละ 87 หรือ 167 คน อีกร้อยละ 13 หรือ 24 คน ไม่มีการรับข่าวสารจากเพื่อนสมาชิก

เมื่อเปรียบเทียบจาก ตารางที่ 20 และ 21 แล้วพบว่า สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีการให้ข่าวสารแก่เพื่อนสมาชิก ร้อยละ 72 หรือ 137 คน ในขณะที่สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีการรับข่าวสารจากเพื่อนสมาชิก ร้อยละ 87 หรือ 167 คน สรุปว่า สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีการรับข่าวสารจากเพื่อนสมาชิกมากกว่าการให้ข่าวสารแก่เพื่อนสมาชิก

ตารางที่ 22 การให้ความเห็นของสมาชิกวุฒิสภาแก่เพื่อนสมาชิก

การให้ความเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ให้	149	78
ไม่ให้	42	22
รวม	191	100

ตารางที่ 22 สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีการให้ความเห็นแก่สมาชิกวุฒิสภาด้วยกัน ร้อยละ 78 หรือ 149 คน อีกร้อยละ 22 หรือ 42 คน ไม่มีการให้ความเห็นแก่สมาชิกวุฒิสภาด้วยกัน

ตารางที่ 23 การรับฟังความเห็นของสมาชิกวุฒิสภาจากเพื่อนสมาชิก

การรับความเห็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับ	164	86
ไม่รับ	27	14
รวม	191	100

ตารางที่ 23 สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีการรับฟังความเห็นจากสมาชิกวุฒิสภาด้วยกันเอง ร้อยละ 86 หรือ 164 คน อีกร้อยละ 14 หรือ 27 คน ไม่มีการรับฟังความเห็นจากสมาชิกวุฒิสภาอื่น ๆ

เมื่อเปรียบเทียบตารางที่ 22 และ 23 แล้วพบว่าสมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่ได้ให้ความเห็นแก่เพื่อนสมาชิก ร้อยละ 78 หรือ 149 คน และขณะที่สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่ ร้อยละ 86 หรือ 164 คน ก็มีการรับฟังความเห็นของเพื่อนสมาชิก สรุปว่า สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่เป็นผู้รับฟังความเห็นของเพื่อนสมาชิกมากกว่าเป็นผู้ให้ความเห็นแก่เพื่อนสมาชิก

ตารางที่ 24 การแลกเปลี่ยนข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภากับสมาชิกวุฒิสภา

การแลกเปลี่ยนข่าวสาร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แลกเปลี่ยน	168	88
ไม่แลกเปลี่ยน	23	12
รวม	191	100

ตารางที่ 24 สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารกับสมาชิกวุฒิสภาด้วยกัน ร้อยละ 88 หรือ 168 คน อีกร้อยละ 12 หรือ 23 คน ไม่มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารกับสมาชิกวุฒิสภาอื่น ๆ

ตารางที่ 25 การแลกเปลี่ยนความเห็นของสมาชิกวุฒิสภากับสมาชิกวุฒิสภา

การแลกเปลี่ยนความเห็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แลกเปลี่ยน	167	87
ไม่แลกเปลี่ยน	24	13
รวม	191	100

ตารางที่ 25 สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีการแลกเปลี่ยนความเห็นกับสมาชิกวุฒิสภาด้วยกันเอง ร้อยละ 87 หรือ 167 คน อีกร้อยละ 13 หรือ 24 คน ไม่มีการแลกเปลี่ยนความเห็นกับสมาชิกวุฒิสภาอื่น

เมื่อเปรียบเทียบจากตารางที่ 24 และ 25 แล้วพบว่าสมาชิกวุฒิสภามีการแลกเปลี่ยนข่าวสารซึ่งกันและกัน ร้อยละ 88 หรือ 168 คน ในขณะที่มีการแลกเปลี่ยนความเห็นซึ่งกัน และกัน ร้อยละ 87 หรือ 167 คน แสดงให้เห็นว่าสมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารมากกว่าการแลกเปลี่ยนความเห็น

ส่วนที่ 5 ปัจจัยที่มีผลต่อการแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติ

ในส่วนนี้จะวิเคราะห์คู่ระหว่างตัวแปรต้นคือ (1) สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้และประสบการณ์ทางการเมือง และ (2) ความสนใจทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามได้แก่ การแสวงหาข่าวสารและการเปิดรับข่าวสารหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อสำรวจว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และปัจจัยทางจิตวิทยาเกี่ยวกับความสนใจด้านข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภามีผลกระทบต่อพฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารและการเปิดรับข่าวสารเพื่อการลงมติหรือไม่อย่างไร

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและการแสวงหาข่าวสาร

การแสวงหาข่าวสาร	เพศ	
	ชาย	หญิง
มาก	152 (88.4%)	16 (84.2%)
น้อย	20 (11.6%)	3 (15.8%)
รวม	172 (100%)	19 (100%)

N = 191

ตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกวุฒิสภาชาย ร้อยละ 88 หรือ 152 คน มีการแสวงหาข่าวสารมากเมื่อเปรียบเทียบกับสมาชิกวุฒิสภาหญิง ร้อยละ 84 หรือ 16 คน ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าสมาชิกวุฒิสภาชายมีแนวโน้มแสวงหาข่าวสารมากกว่าสมาชิกวุฒิสภาหญิง แต่ก็ไม่มีข้อแตกต่างเป็นนัยสำคัญ

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและการแสวงหาข่าวสาร

การแสวงหาข่าวสาร	อายุ					
	40-45 ปี	46-51 ปี	52-57 ปี	58-63 ปี	64-69 ปี	70 ปีขึ้นไป
มาก	14 (100%)	35 (97.2%)	27 (90%)	39 (86.7%)	45 (86.5%)	8 (57%)
น้อย	0 (0%)	1 (2.8%)	3 (10%)	6 (13.3%)	7 (13.5%)	6 (43%)
รวม	14 (100%)	36 (100%)	30 (100%)	45 (100%)	52 (100%)	14 (100%)

N = 191

ตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมแล้วส่วนใหญ่ในกลุ่มอายุต่างๆ มีแนวโน้มในการแสวงหาข่าวสารในอัตราที่สูงมากใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 40 - 57 ปี มีการแสวงหาข่าวสารมากเป็นพิเศษตามด้วยกลุ่มอายุระหว่าง 58 - 69 ปี แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มที่มีอายุสูง 70 ปีขึ้นไป จะมีการแสวงหาข่าวสารในระดับปานกลาง

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า จากตารางดังกล่าวสมาชิกวุฒิสภาที่มีอายุระหว่าง 40 - 57 ปี มีการแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติในระดับสูงมากคิดเป็นร้อยละ 90 ถึง 100 % กล่าวคือสมาชิกวุฒิสภาที่มีอายุระหว่าง 40 - 45 ปี มีการแสวงหาข่าวสารมากที่สุดถึง 100 % เมื่อเปรียบเทียบกับสมาชิกวุฒิสภาที่มีอายุระหว่าง 46 - 51 ปี มีการแสวงหาข่าวสารมาก ร้อยละ 97 ในขณะที่สมาชิกวุฒิสภาที่มีอายุระหว่าง 52 - 57 ปี มีการแสวงหาข่าวสาร ร้อยละ 90 กล่าวอีกนัยหนึ่ง สมาชิกวุฒิสภาที่มีอายุระหว่าง 40 - 57 ปี จำนวนถึง 76 คน มีการแสวงหาข่าวสารสูงมาก

ในทำนองเดียวกันในกลุ่มสมาชิกวุฒิสภาที่มีอายุ 58 - 69 ปี จะมีการแสวงหาข่าวสารสูงมาก ร้อยละ 87 ส่วนสมาชิกที่มีอายุ 70 ปีขึ้นไป มีการแสวงหาข่าวสาร ร้อยละ 57

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาและการแสวงหาข่าวสาร

การแสวงหาข่าวสาร	การศึกษา		
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
มาก	78 (89.7%)	76 (84.4%)	14 (100%)
น้อย	9 (10.3%)	14 (15.6%)	0 (0%)
รวม	87 (100%)	90 (100%)	14 (100%)

N = 191

ตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกวุฒิสภาที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ปริญญาโทและปริญญาเอก มีแนวโน้มในการแสวงหาข่าวสารในอัตราที่สูงมากคิดเป็นร้อยละ 90 หรือ 78 คน ร้อยละ 84 หรือ 76 คน และร้อยละ 100 หรือ 14 คนตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่าสมาชิกวุฒิสภาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกทั้งหมด 14 คน กล่าวคือมีการแสวงหาข่าวสารสูงมากคิดเป็น 100 % สำหรับผู้จบปริญญาตรีหรือเทียบเท่าถึงร้อยละ 90 หรือ 78 คน ก็มีการแสวงหาข่าวสารสูงมาก และระดับปริญญาโท ร้อยละ 86 หรือ 76 คน มีการแสวงหาข่าวสารสูงมาก

การที่ผู้สำเร็จปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีการแสวงหาข่าวสารมากกว่าปริญญาโทเล็กน้อย อาจจะเป็นเพราะปัจจัยอายุน้อยกว่าก็ได้ ส่วนผู้จบปริญญาเอกมีการแสวงหาข่าวสารถึง 100 เปอร์เซ็นต์ อาจเป็นเพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่แสวงหาข่าวสารเป็นพิเศษประกอบกับกลุ่มนี้ใช้ภาษาสากลได้ดีด้วย

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และการแสวงหาข่าวสาร

การแสวงหา ข่าวสาร	รายได้ (บาท)					
	70,000 – 80,000	80,001- 90,000	90,001- 100,000	100,001- 150,000	150,001- 200,000	200,001 ขึ้นไป
มาก	59 (88.1%)	12 (92.3%)	28 (87.5%)	42 (84%)	7 (77.8%)	20 (100%)
น้อย	8 (11.9%)	1 (7.7%)	4 (12.5%)	8 (16%)	2 (22.2%)	0 (0%)
รวม	67 (100%)	13 (100%)	32 (100%)	50 (100%)	9 (100%)	20 (100%)

N = 191

ตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมแล้วสมาชิกวุฒิสภาที่มีรายได้ตั้งแต่ 70,000 บาท – 200,000 บาท มีการแสวงหาข่าวสารในอัตราที่สูงมากโดยไม่มีข้อแตกต่างกันระหว่างกลุ่มรายได้ โดยเฉพาะกลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 70,000 – 100,000 บาท มีการแสวงหาข่าวสารสูงมากคิดเป็นร้อยละ 88 ถึงร้อยละ 92 ส่วนกลุ่มรายได้ระหว่าง 100,001 บาทขึ้นไป – 200,000 บาท มีการแสวงหาข่าวสารร้อยละ 78 – 84

เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มที่มีรายได้ 200,001 บาทขึ้นไป ซึ่งมีจำนวนเพียง 20 คน มีการแสวงหาข่าวสารสูงมากถึง 100 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่ากลุ่มที่มีรายได้ยิ่งสูงยิ่งมีการแสวงหาข่าวสารสูง

ตารางที่ 30 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ทางการเมืองและการแสวงหาข่าวสาร

การแสวงหาข่าวสาร	ประสบการณ์ทางการเมือง			
	1 สมัย	2 สมัย	3 สมัย	4 สมัย
มาก	149 (87.6%)	13 (92.9%)	4 (80%)	2 (100%)
น้อย	21 (12.4%)	1 (7.1%)	1 (20%)	0 (0%)
รวม	170 (100%)	14 (100%)	5 (100%)	2 (100%)

N = 191

ตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกวุฒิสภาที่มีประสบการณ์ทางการเมืองต่างกันแต่มีการแสวงหาข่าวสารไม่แตกต่างกัน กล่าวคือทุกกลุ่มต่างก็มีการแสวงหาข่าวสารสูงมาก สมาชิกวุฒิสภาที่มีประสบการณ์ทางการเมืองเพียง 1 สมัย มีการแสวงหาข่าวสารสูงมาก ร้อยละ 88 หรือ 149 คน ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์ทางการเมือง 2 – 4 สมัย มีจำนวนน้อยเพียง 19 คน แต่ก็มีแนวโน้มว่ามีการแสวงหาข่าวสารสูง

ดังนั้น ตัวแปรการมีประสบการณ์ทางการเมืองไม่สามารถจะใช้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาได้

ตารางที่ 31 ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจข่าวสารกับการแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติ

การแสวงหาข่าวสาร	ระดับความสนใจข่าวสาร	
	มาก	น้อย
มาก	138 (80%)	12 (65%)
น้อย	35 (20%)	6 (35%)
รวม	173 (100%)	18 (100%)

N = 191

ตารางที่ 31 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกวุฒิสภามีความสนใจข่าวสารมากถึงร้อยละ 80 หรือ 138 คน ที่มีการแสวงหาข่าวสารมาก เมื่อเทียบกับสมาชิกวุฒิสภาที่มีความสนใจข่าวสารน้อยเพียงร้อยละ 65 หรือ 12 คน ที่มีการแสวงหาข่าวสารมาก

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่าตัวแปรระดับความสนใจข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สมาชิกวุฒิสภามีการแสวงหาข่าวสาร

ตารางที่ 32 ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจข่าวสารกับการเปิดรับข่าวสารของสมาชิกวุฒิสมาชิก

การเปิดรับข่าวสาร	ระดับความสนใจข่าวสาร	
	มาก	น้อย
รับ	148 (85%)	12 (64%)
ไม่รับ	25 (15%)	6 (36%)
รวม	173 (100%)	18 (100%)

N = 191

ตารางที่ 32 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกวุฒิสภาที่มีความสนใจข่าวสารสูงมากถึงร้อยละ 85 หรือ 148 คน ที่มีการเปิดรับข่าวสารเมื่อเปรียบเทียบกับสมาชิกวุฒิสภาที่มีความสนใจข่าวสารน้อยเพียงร้อยละ 64 หรือ 12 คน ที่มีการเปิดรับข่าวสาร

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่าตัวแปรระดับความสนใจข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สมาชิกวุฒิสภามีการเปิดรับข่าวสาร

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาเลือก ให้คำแนะนำ และแต่งตั้ง ให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระโดยใช้ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อที่จะให้ทราบว่า วุฒิสภาจะเลือกบุคคลใดเพื่อดำรงตำแหน่งใดๆ สิ่งสำคัญที่วุฒิสภาจะต้องตัดสินใจนั้น ก็คือ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นทั้งข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และข่าวสารที่เป็นเพียงข้อมูลดิบ ในการศึกษาในส่วนนี้ ได้มีการสัมภาษณ์สมาชิกวุฒิสภาบางท่านในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาเลือกให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระโดยใช้ข้อมูลจากกรณีการเลือกบุคคลในองค์กรอิสระเพียง 2 องค์กรเท่านั้น คือ

ก) ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ข) คณะกรรมการ กทช.

เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมาในการเลือกให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระข้างต้น จำเป็นที่จะต้องทราบก่อนว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา และคณะกรรมการ กทช. คือใคร ขั้นตอนการเลือก ขั้นตอนการดำเนินการตามกฎหมายเป็นประการใด โดยมีที่มาและโครงสร้างขององค์กรโดยลำดับดังนี้

ก) ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หมวด ๖ รัฐสภา ส่วนที่ ๗ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ได้บัญญัติหลักการเกี่ยวเรื่องดังกล่าวไว้ โดยกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา มีจำนวนไม่เกินสามคน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี และดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียวพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒ จะกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหา และการเลือกผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาไว้

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา มีอำนาจหน้าที่พิจารณาและสอบสวน ข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนของประชาชนในกรณีข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือละเลยต่อหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ และมีอำนาจหน้าที่จัดทำรายงานพร้อมทั้งเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อรัฐสภา หรือในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเห็นว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำใดของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา มีอำนาจเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองเพื่อพิจารณาวินิจฉัยแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ โดยมีสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเป็นหน่วยงานของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

สำหรับหลักเกณฑ์ วิธีการในการสรรหา คัดเลือกและแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา รัฐธรรมนูญมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการในการสรรหา การคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาไว้โดยตรง แต่ได้กำหนดให้การสรรหา การคัดเลือกและการแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา² สรรหาบุคคลผู้สมควรเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจำนวนสามเท่าของจำนวนผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่จะพึงมีได้ตามรัฐธรรมนูญ เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง

² คณะกรรมการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา มีจำนวน 31 คน ประกอบด้วย (1) ผู้แทนของพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีสมาชิกอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 19 คน ซึ่งต้องเลือกให้มีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ (2) อธิการบดีจากมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ 4 คน ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด จำนวน 4 คน ผู้แทนศาลฎีกา จำนวน 4 คน

ตั้ง และให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและคัดเลือกให้เหลือจำนวนสองในสาม แล้วเสนอต่อไปยังวุฒิสภา เพื่อให้คัดเลือกให้เหลือจำนวนไม่เกินสามคน³

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่วุฒิสภาไม่สามารถคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ครบ จำนวน 3 คน ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบ เพื่อดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา และคัดเลือกผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาให้ครบตามจำนวนที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายกำหนด ในการนี้ ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ทูลเกล้าฯ เสนอรายชื่อผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้ดำรงตำแหน่งตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาต่อพระมหากษัตริย์เพื่อทรงแต่งตั้ง และลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้ง⁴

โดยที่ในปัจจุบันผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีจำนวนเพียง 2 คน คือ นายพลททรัพย์ ปิยะอนันต์ และ พล.อ.ธีรเดช มีเพียร

ดังนั้น จึงต้องมีการเลือกผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภาเพิ่มเติม โดยในคราวประชุมวุฒิสภา วันที่ 28 มิถุนายน 2548 ที่ประชุมวุฒิสภาได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประวัติและความประพฤติของผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา วุฒิสภา โดยคณะกรรมการฯ ชุดดังกล่าวได้พิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อจากสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 2 คน

และในคราวประชุมวุฒิสภา วันที่ 28 มิถุนายน 2548 ที่ประชุมได้พิจารณา รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบประวัติและความประพฤติของผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา วุฒิสภา ที่ได้ดำเนินการตรวจสอบประวัติและความประพฤติ โดยได้เสนอชื่อ นายปราโมทย์ โชติมงคล กับ พล.ต.ท.มงคล กมลบุตร ให้ที่ประชุมพิจารณาแล้ว และแต่ก่อนที่จะมีการประชุมลับเพื่อพิจารณาประวัติในทางลึกของผู้ถูกเสนอชื่อทั้ง 2 คนนั้น มีสมาชิกวุฒิสภาหลายคนเสนอให้คณะกรรมการฯ ถอนเรื่องนี้ออกไปก่อน เพราะหนึ่งในผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ คือ นายปราโมทย์ โชติมงคล ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เป็นผู้รู้เห็นกับการออกระเบียบเพิ่มค่าตอบแทนพิเศษของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา หากเลือกไปอาจมีปัญหากายหลังได้ แต่ภายหลังจากอภิปรายกันแล้วเสียงส่วนใหญ่ของวุฒิสภามีความเห็นให้เลือกผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาในการประชุมครั้งนี้ โดย

³ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ.2542
มาตรา 6

⁴ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ.2542
มาตรา 8

ใช้วิธีการประชุมลับเพื่อตรวจสอบประวัติเชิงลึกและมีการลงคะแนนลับ ซึ่งผลปรากฏว่า นายปราโมทย์ โชติมงคล ได้รับเลือกจากสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

นายจำเริญ จิตรธร สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดสุโขทัย (สัมภาษณ์วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๔๘)

1) การประชุมวุฒิสภาเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน ได้มีการพิจารณารายงานของคณะกรรมการการสามัญตรวจสอบประวัติ เพื่อเลือกผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเพิ่มเติมประกอบด้วย นายปราโมทย์ โชติมงคล เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และพล.ต.ท.มงคล กมลบุตร หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการประชุมครั้งนั้น มีสมาชิกวุฒิสภาหลายท่านได้อภิปรายแสดงความเห็นต้องการให้เลื่อนวาระการคัดเลือกผู้ตรวจการฯ เนื่องจากเกรงจะเกิดปัญหาเช่นกรณีของ ป.ป.ช. และได้เสนอให้คณะกรรมการฯ กลับไปทบทวนใหม่ โดยตั้งข้อสังเกตว่า ได้สอบถามนายปราโมทย์หรือไม่ว่า เกี่ยวข้องกับการออกระเบียบขึ้นเงินเดือนของผู้ตรวจการฯ หรือไม่เพราะอาจจะเกิดปัญหากายหลัง ซึ่งด้านคณะกรรมการการฯ ก็ได้ตอบการอภิปรายของสมาชิกวุฒิสภาว่า ยังไม่ได้สอบถามในกรณีการออกระเบียบขึ้นค่าตอบแทน เนื่องจากขั้นตอนการตรวจสอบประวัติกระทำก่อนที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาทางการเมืองจะมีการวินิจฉัยกรณีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ก็ได้มีการตรวจสอบประวัติของ พล.ต.ท.มงคล กมลบุตร ในกรณีเงิน 18 ล้านบาท และเกี่ยวกับการเช่าที่ดินในมหาวิทยาลัยมหิดลของนายปราโมทย์ โชติมงคล ซึ่งทางคณะกรรมการการฯ ก็ได้ชี้แจงในการประชุมลับแล้ว

ในการประชุมครั้งนั้น ที่ประชุมได้ลงมติจำนวน 2 ครั้ง คือ

ครั้งที่หนึ่ง ที่ประชุมลงมติว่าจะให้ดำเนินการพิจารณาต่อไปหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมลงมติให้พิจารณาต่อไป ด้วยเสียง 99 ต่อ 27

ครั้งที่สอง เมื่อที่ประชุมพิจารณารายงานของคณะกรรมการการฯ ส่วนที่สอง โดยเป็นการประชุมลับ ประมาณ 40 นาที จากนั้นจึงมีการลงคะแนนลับ ปรากฏว่า ที่ประชุมมีมติเลือกนายปราโมทย์ โชติมงคล ด้วยคะแนน 120 เสียง พล.ต.ท.มงคล กมลบุตร ด้วยคะแนน 26 เสียงงดออกเสียง 19 เสียง เมื่อคะแนนของนายปราโมทย์สูงสุดเกินกึ่งหนึ่ง หรือ 100 เสียง จึงได้เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเพิ่มเติม

2) การสรรหาองค์กรอิสระทุกครั้งที่มีการกล่าวหาว่ามีไบสั้งโดยจะมีโผหรือการชี้แนะสมาชิกวุฒิสภา รวมทั้งครั้งนี้ ซึ่งเมื่อหากพิจารณาไม่ตีแล้ว โผหรือผลการสำรวจความคิดเห็น (Poll) หรือข่าวสารที่มีการแพร่ข่าวว่า ผู้ใดได้รับโผสั้งหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อคนใดอยู่ในโผหรือผลการสำรวจความคิดเห็น (Poll) จะทำให้การลงมติเกิดการไขว่ไขว่ได้

3) สำหรับตนเองเห็นว่า ในกรณีนี้ เมื่อได้อ่านรายงานการพิจารณาของคณะกรรมการ การตรวจสอบประวัติและความประพฤติของผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา วุฒิสภา แล้ว ประกอบกับฟังการอภิปรายจากสมาชิกวุฒิสภาที่ได้ถกเถียงกันพอสมควร แล้ว จึงได้ปรึกษาสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นที่ไว้วางใจและเชื่อถือได้ ว่า จะสมควรเลือกผู้ใด ซึ่งที่สุดแล้ว แม้ว่าตนจะได้รับข้อมูลมาอย่างไรก็จะประมวลผลในภาพรวม พิจารณาทั้งข้อดีและข้อเสีย ประกอบกับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่ได้รับมาทั้งก่อนมีการเสนอชื่อ ขณะเสนอชื่อ และภายหลังที่คณะกรรมการฯ ได้รายงานประวัติและความประพฤติแล้ว ตลอดจนข้อมูลรอบด้านแล้ว และในที่สุดจึงได้ลงมติ

นายอำนาจ เอียรประมุข สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดสุรินทร์ (สัมภาษณ์วันที่ ๒

สิงหาคม ๒๕๔๘)

1) ในการพิจารณาในครั้งนั้น ได้มีสมาชิกวุฒิสภาบางท่านได้ตั้งข้อสังเกตว่ามีการตรวจสอบประวัติผู้ได้รับการเสนอชื่อครบถ้วนแล้วหรือไม่ ซึ่งได้พิจารณาแล้ว การพิจารณาเลือกให้บุคคลดำรงตำแหน่งในแต่ละครั้งจะมีสมาชิกวุฒิสภามีความคิดเห็นแตกต่างกันเป็นสองฝ่ายหรือมากกว่านั้นมาโดยตลอด ซึ่งในประเด็นแต่ละประเด็นที่สมาชิกวุฒิสภาได้มีการตั้งข้อสังเกตก็จะนำมาเป็นข้อมูลประกอบกับข้อมูลที่มีอยู่แล้ว เมื่อครั้งได้รับข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ โทรทัศน์ และจากเจ้าหน้าที่ที่มอบหมายให้ช่วยหาข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ ทั้งนี้ เนื่องจากในแต่ละครั้งที่มีการเสนอชื่อบุคคลเพื่อให้วุฒิสภาพิจารณาเลือก ตนเองไม่มีข้อมูลใดๆที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวเลย ทั้งนี้ เนื่องจากไม่มีความคุ้นเคยหรือรู้จักมักคุ้นมาก่อน

2) เมื่อได้ข้อมูลดังกล่าวแล้ว จะวิธีสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

3) จากนั้น เมื่อเข้าสู่การพิจารณาในชั้นการลงมติ จึงได้ฟังข้อมูลจากคณะกรรมการฯ ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการฯ ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติ และสิ่งที่ได้มากที่สุด คือ ในการประชุมลับ เพราะข้อมูลบางส่วนจะถูกเปิดเผยในการประชุมลับ อันจะสามารถทำให้ตนสามารถลงมติได้ ซึ่งในการลงมติในครั้งนี้ จะต้องพิจารณาข้อมูลหลายประการ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภาจะต้องเป็นบุคคลที่มีทั้งความรู้และมีทั้งคุณธรรม เมื่อได้พิจารณาข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แล้ว จึงได้ลงมติเลือก

ข.) คณะกรรมการ กทช.

คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) เป็นองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระมีหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 อันเป็นกฎหมายเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 40

โดยจำนวนและองค์ประกอบของ กทช. ประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน และ กรรมการอื่น อีก 6 คน ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีผลงาน หรือเคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ ในกิจการโทรคมนาคม เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ความมั่นคง กฎหมายมหาชน หรือกิจการท้องถิ่น อันจะเป็นประโยชน์ต่อกิจการโทรคมนาคม

สำหรับวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติมีวาระอยู่ในตำแหน่ง 6 ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบกำหนด 3 ปี ให้ กทช. ออกจากตำแหน่งจำนวน 3 คน โดยวิธีจับสลาก สำหรับกรรมการฯ ที่พ้นจากตำแหน่งในกรณีนี้ ไม่สามารถได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการฯ ได้อีก

กรรมการฯ ที่ได้รับการสรรหาเข้ามาใหม่ 3 คน จะมีวาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี นับแต่วันที่ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง

ขั้นตอนการได้มาจะต้องมีการสรรหาและการเลือก กทช.ตั้งคณะกรรมการสรรหาฯ นวน 17 คน ทำหน้าที่เลือกบุคคลที่เห็นสมควรได้ รับการเสนอรายชื่อเป็น กทช. คณะกรรมการสรรหาฯ ประกอบด้วย

1. ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ และผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

2. ผู้แทนคณาจารย์ประจำซึ่งสอนในสาขาวิชาโทรคมนาคมในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนที่เป็นนิติบุคคล และมีการสอนระดับปริญญาในสาขาวิชาดังกล่าว สถาบันละ 1 คน คัดเลือกกันเองให้เหลือ 4 คน

3. ผู้แทนสมาคมวิชาชีพด้านโทรคมนาคม คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศหรืออิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นนิติบุคคล สมาคมละ 1 คน คัดเลือกกันเองให้เหลือ 4 คน

4. ผู้แทนองค์กรเอกชนที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครอง ผู้บริโภคทางด้านโทรคมนาคมหรือใช้บริการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ และไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจ องค์กรละ 1 คน คัดเลือกกันเองให้เหลือ 4 คน

ให้คณะกรรมการสรรหาฯ พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอรายชื่อเป็น กทช.จำนวน 14 คน เสนอต่อวุฒิสภา และวุฒิสภาลงมติเลือกผู้ที่ได้รับการเสนอรายชื่อจำนวน 14 คน ให้เหลือ 7 คน โดยผู้ที่ได้รับเลือกจะต้องได้รับคะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่ไม่มีผู้ได้รับเลือกหรือมีผู้ที่ได้รับเลือกไม่ครบจำนวน กทช.ที่จะได้รับ แต่งตั้งให้คณะกรรมการสรรหาฯ พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอรายชื่อเป็น กทช. เป็นจำนวน 2 เท่าของจำนวน กทช.ที่ยังไม่ครบ เพื่อเสนอวุฒิสภาลงมติเลือกใหม่อีกครั้งหนึ่ง และผู้ที่ได้รับเลือกประชุมร่วมกันเพื่อคัดเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานและแจ้งนายกรัฐมนตรึทราบ

ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการต้องแสดงหลักฐานว่า ดนพ้นจากลักษณะต้องห้าม จากนั้นนายกรัฐมนตรึนารายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง กทช. ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง กทช.

ส่วนการพ้นจากตำแหน่ง นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติพ้นจากตำแหน่ง ก็จะไม่พ้นจากตำแหน่งตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

สำหรับอำนาจหน้าที่ของ กทช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายและจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคมและแผนความถี่วิทยุ ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ และตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ
2. กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคม
3. พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการโทรคมนาคม
4. พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม
5. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต เงื่อนไขค่าตอบแทน หรือค่าธรรมเนียมการอนุญาตตาม 3 และ 4 รวมทั้งการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม
6. กำหนดมาตรฐานและลักษณะพึงประสงค์ทางด้านเทคนิคในกิจการโทรคมนาคม
7. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเชื่อมต่อระหว่างโครงข่ายโทรคมนาคม
8. กำหนดโครงสร้างอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมให้เป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการโทรคมนาคม หรือระหว่างผู้ให้บริการกิจการโทรคมนาคม
9. จัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคมและอนุญาตให้ผู้ประกอบการใช้เลขหมายโทรคมนาคม
10. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคและกระบวนการรับคำร้องเรียนของผู้บริโภค
11. กำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพของบุคคลในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคม

12. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการคุ้มครองและการกำหนดสิทธิในการประกอบกิจการโทรคมนาคม

13. กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นการผูกขาด หรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันในกิจการโทรคมนาคม

14. กำหนดมาตรการให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการในกิจการโทรคมนาคมและกิจการที่เกี่ยวข้อง และการกระจายบริการด้านโทรคมนาคมให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ

15. ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากรด้านโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ

16. ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

17. ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กร การบริหารงานบุคคล การงบประมาณการเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินงานอื่นของสำนักงาน กทช.

18. อนุมัติงบประมาณรายจ่ายของสำนักงาน กทช. รวมทั้ง เงินที่จะจัดสรรเข้ากองทุนพัฒนากิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ

19. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของ กทช. เสนอต่อคณะรัฐมนตรี สมาชิกแทนราษฎรและวุฒิสภา อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งและให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วย

20. เสนอความเห็นหรือให้คำแนะนำต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับกิจการโทรคมนาคมทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ รวมทั้ง การให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคม

21. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กทช.

คณะกรรมการร่วม ให้ กสช. และ กทช. เป็นคณะกรรมการร่วม ทำหน้าที่บริหารคลื่นความถี่ และให้เลขาธิการ กทช. เป็นเลขานุการคณะกรรมการร่วมให้กรรมการร่วมมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายและจัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ให้สอดคล้องกับ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

2. จัดทำตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ

3. กำหนดการจัดสรรคลื่นความถี่ระหว่างคลื่นความถี่ที่ใช้ในกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ และกิจการวิทยุโทรคมนาคม

4. วินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับการกำหนดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

5. กำหนดหลักเกณฑ์การใช้คลื่นความถี่เพื่อให้การใช้คลื่นความถี่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและปราศจากการรบกวนซึ่งกันและกัน ทั้งในกิจการประเภทเดียวกันและระหว่างกิจการแต่ละประเภท

6. วินิจฉัยผลการตรวจสอบเฝ้าฟังการใช้คลื่นความถี่ เพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาการใช้คลื่นความถี่ที่มีการรบกวนซึ่งกันและกัน

7. ประสานงานเกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

8. ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านการใช้คลื่นความถี่ให้มีประสิทธิภาพ

9. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการร่วมเสนอต่อคณะรัฐมนตรีสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งและให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วย

10. ดำเนินการในฐานะหน่วยงานด้านอำนาจการของรัฐบาลในกิจการสื่อสารระหว่างประเทศ กับองค์การระหว่างประเทศ รัฐบาลและหน่วยงานต่างประเทศ ด้านการบริหารคลื่นความถี่ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

11. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการร่วม

สำหรับในการเลือกกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ที่ประชุมวุฒิสภา วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ ได้มีการประชุมเพื่อเลือกกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ตามความในมาตรา ๕๐ ประกอบมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยได้พิจารณารายงานของคณะกรรมการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ วุฒิสภา และได้ข้อยุติในการคัดเลือกกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กทช.แล้ว โดยมีการประชุมลับเพื่ออภิปรายคุณสมบัติ และประวัติ ของผู้ได้รับการเสนอชื่อในทางลับ และหลังการลงคะแนนลับและนับคะแนนแล้ว ปรากฏว่ามีผู้ได้รับเลือกด้วยคะแนนเกินกว่ากึ่งหนึ่ง คือ จำนวน 7 คน ได้แก่

1. นายเหรียญชัย เรียววิไลสุข
2. นายประสิทธิ์ ประพัฒน์มงคลการ
3. นายสุชาติ สุชาติเวชภูมิ
4. นายเศรษฐพร คุณศรีพิทักษ์
5. นายสุธรรม อยู่ในธรรม
6. พลเอก ชูชาติ พรหมพระสิทธิ์
7. นายอาทร จันทวิมล

นายจำเริญ จิตรธร สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดสุโขทัย (สัมภาษณ์วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๘)

1) ที่มีการกล่าวว่า ในการที่สมาชิกวุฒิสภาทำการเลือกตั้งกรรมการขององค์กรอิสระ ทุกครั้งจะมีการลือครายชื่อ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนหมดศรัทธาต่อการทำงานของสมาชิกวุฒิสภา นั้น

โดยส่วนตัวเห็นว่า ข้อมูลต่างๆที่นำไปตัดสินใจในการเลือกเป็นข้อมูลที่ได้จากคณะกรรมการฯ เป็นหลักและนอกจากนี้ก็ศึกษาข้อมูลรอบด้าน เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ใช้วิจารณ์ ญาณในการเลือกอย่างต่อแท้ โดยคำนึงถึงประวัติ และความประพฤติของบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อ

ซึ่งในการเลือกกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ(กทช.)ของสมาชิกวุฒิสภาที่ผ่านมา ก็เป็นการเลือกโดยใช้วิจารณ์ญาณของตนเองโดยเฉพาะ

แม้จะมีผู้ที่ได้ข่าวว่า น่าจะให้ผู้ที่จะมาเป็นคณะกรรมการ กทช.นั้นควรจะเป็นเจ้าของกิจการโทรคมนาคม เพราะย่อมจะมีความรู้ความเข้าใจในปัญหาเรื่องโทรคมฯ ได้ดี หากจะเลือกผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับเอกชนเลยกทช.ก็จะต้องเป็นข้าราชการทั้งหมด ซึ่งได้พิจารณาแล้ว ก็เห็นว่า เป็นเพียงข้อมูลที่ต้องพิจารณา

อย่างไรก็ตาม หลังจากนี้วุฒิสภาคงทำหน้าที่ได้เพียงการตรวจสอบการทำงานของกรรมการ กทช.ชุดนี้ว่าเป็นการรับใช้หรือให้ประโยชน์นายทุนและนักธุรกิจด้านการสื่อสารจริงหรือไม่

2) ด้านข้อมูลที่ได้รับส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลทางสื่อสารมากกว่า นอกจากนั้น จะมีข้อมูลที่มาจากราชการที่รู้จักกันแนะนำและให้ความคิดเห็นต่อการเลือกหรือตัดสินใจลงมติ

นายอำนาจ เขียรประมุข สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดสุรินทร์ (สัมภาษณ์วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๘)

1) การประชุมวุฒิสภาเกี่ยวกับการเลือกกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กทช. จำนวน 7 คน จากทั้งหมด 14 คน ซึ่งผ่านการตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการ กทช. แล้ว โดยก่อนการเลือกของวุฒิสภา คณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติได้รายงานการแสดงวิสัยทัศน์ ตลอดจนความเห็นของผู้ได้รับการเสนอชื่อ ทั้งนี้ กรณีปัญหาสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ช่อง 9 ช่อง 7 และช่อง 11/1, 11/2

จากนั้น มีการประชุมลับเพื่อพิจารณาประวัติและความประพฤติในเชิงลึกของผู้ได้รับการเสนอชื่อทั้ง 14 คน สมาชิกวุฒิสภาหลายคนต้องการทราบประวัติโดยย่อของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อก่อน แต่คณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติ ได้ราย

งานถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการเลือกกรรมการ กทช. ของวุฒิสภาได้ เนื่องจากกรณีที่มีผู้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองและคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณา

ทั้งนี้ หลังจากที่วุฒิสภาพิจารณาประวัติและความประพฤติของผู้ได้รับการเสนอชื่อทั้ง 14 คนแล้ว ขั้นตอนต่อไป จะลงคะแนนเลือกกรรมการ กทช. จำนวน 7 คน โดยใช้วิธีลงคะแนนลับผู้ที่ได้รับเลือกต้องได้รับคะแนนไม่น้อยกว่า 100 คะแนน และวุฒิสภาจะเลือกเพียง 2 รอบ ซึ่งหากได้ไม่ครบ 7 คน จะต้องดำเนินการสรรหาใหม่เพื่อเพิ่มเติมให้ครบ

2) ในการเลือก กทช. ในครั้งนี้ ได้ศึกษารายงานของคณะกรรมการสิทธิการสำัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติ ได้รายงานถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการเลือกกรรมการ กทช. ของวุฒิสภา โดยละเอียด และวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมลับ ตลอดจนฟังเสียงของมวลชนเป็นหลัก เพราะเรื่องนี้มีความสำคัญต่อองค์กรด้านสื่อสาร ซึ่งในเรื่องดังกล่าวจะไม่ค่อยมีข้อมูลมากนัก แต่จะอาศัยรับฟังข้อมูลจากการประชุมเป็นหลัก และข้อมูลต่างๆ เป็นรอง แล้วค่อยพินิจพิเคราะห์เป็นรายคน แล้วจึงเลือก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติของสมาชิกวุฒิสภา” นี้ จัดทำขึ้นเพื่อ

1. ศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาข่าวสาร การให้ข่าวสาร รวมทั้งการเปิดรับข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาจากสื่อต่างๆ เพื่อใช้ในการลงมติ
2. ศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎี “บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน” และทฤษฎี “การใช้และความพึงพอใจ” รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบแนวทางการศึกษาและหาคำตอบของงานวิจัยครั้งนี้

วิธีการดำเนินการวิจัย โดยการสร้างแบบสอบถามสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 200 คน โดยกลุ่มตัวอย่างจะทำการกรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง และผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนมา 192 ชุด โดยผู้วิจัยได้ตรวจสอบแล้วใช้ได้ 191 ชุด ส่วนอีก 1 ชุดใช้ไม่ได้และไม่กลับคืนมาอีก 8 ชุด เพราะสมาชิกวุฒิสภาไปราชการต่างประเทศเมื่อได้ข้อมูลดังกล่าวแล้วก็จะมาทำการประมวลผลโดยใช้ตารางร้อยละและได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 5 ส่วน ได้แก่

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของสมาชิกวุฒิสภา
2. ความสนใจและความต้องการข่าวสาร
3. การเปิดรับสื่อ
4. การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติ
5. ปัจจัยที่ผลกระทบต่อ การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของสมาชิกวุฒิสภา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นปัจจัยภูมิหลังของประชากรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ การใช้สิทธิอภิปราย การดำรงตำแหน่งทางการเมืองในอดีต พื้นที่ที่ได้รับเลือกตั้ง คณะกรรมการและวาระสมัยในการดำรงตำแหน่ง พบว่า สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 90 หรือ 172 คน ซึ่งมีสมาชิกวุฒิสภาพศหญิงได้รับเลือกตั้งน้อยมากเพียง ร้อยละ 10 หรือ 19 คน เท่านั้น อายุของสมาชิกวุฒิสภามีตั้งแต่ 40 – 70 ปีขึ้นไป โดยส่วนใหญ่แล้ว กล่าวคือร้อยละ 27 หรือ 52 คนมีอายุระหว่าง 64 – 69 ปี ถัดมาร้อยละ 24 หรือ 45 คน มีอายุระหว่าง 58 – 63 ปี อีกส่วนหนึ่ง ร้อยละ 51 หรือ 97 คน เป็นผู้ที่มีอายุค่อนข้างสูงระหว่าง 58 – 69 ปี ส่วนที่เหลือร้อยละ 19 มีอายุระหว่าง 46 – 51 ปี ร้อยละ 16 มีอายุระหว่าง 52 – 57 ปี เป็นที่น่าสังเกตว่าสมาชิกวุฒิสภามีอายุระหว่าง 40 – 45 ปี มีจำนวนร้อยละ 7 หรือ 14 คน ในขณะที่สมาชิกวุฒิสภามีอายุสูงกว่า 70 ปี ก็มีจำนวน ร้อยละ 7 หรือ 14 คนเช่นกัน

ระดับการศึกษาพบว่าสมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 47 หรือ 90 คน รองลงมาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 46 หรือ 87 คน และระดับปริญญาเอก ร้อยละ 7 หรือ 14 คน ในส่วนของรายได้ต่อเดือนพบว่า มีรายได้ระหว่าง 70,000 - 80,000 บาทต่อเดือน มากที่สุด ร้อยละ 35 หรือ 67 คน รองลงมามีรายได้ระหว่าง 100,001 - 150,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 26 หรือ 50 คน และในขณะที่มีสมาชิกวุฒิสภาร้อยละ 10 หรือ 20 คน มีรายได้มากกว่า 200,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป

สำหรับการใช้สิทธิอภิปรายพบว่า สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีการใช้สิทธิอภิปรายร่างพระราชบัญญัติเป็นบางครั้ง ร้อยละ 71 หรือ 136 คน รองลงมาก็คือบ่อยครั้ง ร้อยละ 19 หรือ 36 คน สำหรับประวัติการดำรงตำแหน่งทางการเมืองในอดีตของสมาชิกวุฒิสภาพบว่าเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาก่อน ร้อยละ 12 หรือ 35 คน เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการแต่งตั้ง ร้อยละ 7 หรือ 21 คน และเคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัด ร้อยละ 7 หรือ 20 คน ในขณะที่ไม่เคยรับตำแหน่งทางการเมืองเลยมีถึงร้อยละ 32 หรือ 95 คน แต่เป็นที่น่าสนใจคือ ไม่เคยเป็นนักการเมืองมาก่อนแต่เป็นข้าราชการระดับสูงตลอดทั้งนักธุรกิจเป็นจำนวนมาก

ส่วนจำนวนของสมาชิกวุฒิสภาจำแนกตามภาคต่าง ๆ นั้น พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสมาชิกวุฒิสภามากที่สุด ร้อยละ 35 รองลงมาเป็นภาคเหนือ ร้อยละ 20 ทั้งนี้เป็นเพราะขึ้นกับขนาดของพื้นที่และจำนวนของราษฎรแต่ละภาคนั่นเอง และในด้านการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการสามัญของวุฒิสภา พบว่าส่วนใหญ่รับตำแหน่ง 2 คณะ และมีเพียง 7 คนเท่านั้นไม่

ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ ในส่วนประวัติเคยดำรงตำแหน่งการเมืองเป็นสมาชิกวุฒิสภานั้น พบว่า เป็นสมาชิกวุฒิสภาสัมัยแรก ร้อยละ 89 หรือ 170 คน มีเพียงร้อยละ 11 หรือ 21 คนเท่านั้นที่ เคยเป็น 2 – 4 สมัย

2. ความสนใจและความต้องการข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภา

ผู้วิจัยได้ศึกษาในเรื่องของสมาชิกวุฒิสภามีความเชื่อว่าประชาชนมีความคาดหวังต่อการปฏิบัติหน้าที่ ความสนใจในการรับข่าวสาร เหตุผลในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ดังนี้

สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าประชาชนมีความคาดหวังต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาในระดับคาดหวังมากถึงร้อยละ 71 หรือ 135 คน รองลงมาคาดหวังระดับปานกลาง ร้อยละ 28 หรือ 53 คน เป็นที่น่ายินดีที่สมาชิกวุฒิสภาตระหนักในความคาดหวังนี้ สำหรับความสนใจในการรับข่าวสารนั้นพบว่า สมาชิกวุฒิสภากันจำนวนมาก ร้อยละ 52 หรือ 99 คน ให้ความสนใจในการรับข่าวสารมากและให้ความสนใจในการรับข่าวสารมากที่สุด ร้อยละ 39 หรือ 74 คน กล่าวอีกนัยหนึ่ง สมาชิกวุฒิสภาให้ความสนใจในการรับฟังข่าวสารมาร้อยละ 91 หรือ 173 คน แสดงว่าสมาชิกวุฒิสภามีความกระตือรือร้นในการสนใจข่าวสารมากจึงถือได้ว่าเป็นบุคคลที่ทันสมัย รู้ทันสถานการณ์จริง

ส่วนเหตุผลที่สมาชิกวุฒิสภาเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนนั้นพบว่า เพื่อความทันสมัยและทันเหตุการณ์ ร้อยละ 29 เพื่อประโยชน์ในการทำงาน ร้อยละ 27 และเพื่อประกอบ การตัดสินใจ ร้อยละ 22 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกวุฒิสภาเป็นบุคคลที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ ตัดสินใจบนข้อมูลข่าวสาร

3. การเปิดรับสื่อของสมาชิกวุฒิสภา

ผู้วิจัยได้ศึกษาในเรื่องของการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน สื่อที่สมาชิกวุฒิสภาเปิดรับ ความถี่ในการเปิดรับสื่อต่อสัปดาห์ พฤติกรรมเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและการเปิดรับฟังรายการจากสถานีวิทยุรัฐสภา ดังนี้

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน พบว่า สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ร้อยละ 97 หรือ 186 คน นับว่าอยู่ในระดับสูงมาก สื่อที่สมาชิกวุฒิสภาเปิดรับมากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ ร้อยละ 19 วิทยุ ร้อยละ 16 เอกสารสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 13 ในขณะที่ อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 7 และเว็บไซต์ของรัฐสภาเพียงร้อยละ 5

ความถี่ในการเปิดรับสื่อต่อสัปดาห์พบว่า หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 95 หรือ 182 คน โทรทัศน์ ร้อยละ 90 หรือ 172 คน และวิทยุ ร้อยละ 64 หรือ 123 คน ส่วนสื่อที่สมาชิกวุฒิสภาสนใจในการเปิดรับปานกลางคือเอกสารสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 27 สำหรับสื่อที่มีการใช้น้อยคืออินเทอร์เน็ต ร้อยละ

73 ในขณะที่เปิดรับมากเพียงร้อยละ 9 เว็บไซต์ของรัฐสภา ร้อยละ 71 ในขณะที่เปิดรับมากเพียงร้อยละ 11 เท่านั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาให้สมาชิกวุฒิสภายืมคอมพิวเตอร์ชนิดกระเป๋าคู่ แต่ในขณะที่การส่งข้อมูลข่าวสารยังใช้ 2 ระบบ คือ ทางเว็บไซต์ของรัฐสภาและทางไปรษณีย์ ฉะนั้นจึงทำให้สมาชิกวุฒิสภาอ่านเอกสารมากกว่า

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนพบว่า สมาชิกวุฒิสภาเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ที่บ้านและที่ทำงาน ร้อยละ 37 ขณะเดียวกันเปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์ที่บ้านและที่ทำงาน ร้อยละ 33 และรับฟังวิทยุในรถยนต์ที่บ้านและที่ทำงาน ร้อยละ 31 และสมาชิกวุฒิสภาเปิดรับฟังรายการจากสถานีวิทยุรัฐสภา ร้อยละ 93 นับว่าสูงมาก

4. การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติ

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งข่าวสารที่สมาชิกวุฒิสภาใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจลงมติ แหล่งข่าวบุคคลเพื่อประกอบการตัดสินใจ การให้ข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาแก่เพื่อนสมาชิก การรับข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภาจากเพื่อนสมาชิก การให้ความเห็นของสมาชิกวุฒิสภาแก่เพื่อนสมาชิก การรับฟังความเห็นของสมาชิกวุฒิสภาจากเพื่อนสมาชิก การแลกเปลี่ยนข่าวสารของสมาชิกวุฒิสภากับสมาชิกวุฒิสภา การแลกเปลี่ยนความเห็นของสมาชิกวุฒิสภากับสมาชิกวุฒิสภาพบว่า แหล่งข่าวที่สมาชิกวุฒิสภาใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจลงมติดีมากที่สุดคือการอภิปราย ร้อยละ 18 รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 17 เอกสาร สิ่งพิมพ์ ร้อยละ 15 โทรทัศน์ ร้อยละ 14 วิทยุ ร้อยละ 12 สื่อบุคคล ร้อยละ 7 เคเบิลทีวี อินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ของรัฐสภาเท่ากันคือ ร้อยละ 4 โทรศัพท์มือถือ ร้อยละ 3 หรือกล่าวโดยสรุป การอภิปรายเป็นแหล่งข่าวสารที่สมาชิกวุฒิสภาใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจมากที่สุด ตามมาด้วยหนังสือพิมพ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์และวิทยุตามลำดับ แหล่งข่าวบุคคลมีสมาชิกวุฒิสภาพูดคุยด้วยเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจพบว่า เป็นการพูดคุยระหว่างสมาชิกวุฒิสภาด้วยกันเอง ร้อยละ 44 ตามมาด้วย ประชาชน ร้อยละ 37 สะท้อนให้เห็นว่าสมาชิกวุฒิสภาเปิดรับฟังความเห็นของผู้อื่นมาก โดยเฉพาะเพื่อนสมาชิกด้วยกันรวมทั้งประชาชนด้วย สมาชิกวุฒิสภามีการให้ข่าวสารแก่เพื่อนสมาชิกสูง ร้อยละ 72 และขณะเดียวกันสมาชิกวุฒิสภาก็รับข่าวสารจากสมาชิกวุฒิสภาด้วยกันสูงร้อยละ 87 แสดงว่า สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่มีการรับข่าวสารจากสมาชิกวุฒิสภามากกว่าการให้ข่าวสาร

สำหรับการให้ความเห็นแก่เพื่อนสมาชิก สมาชิกวุฒิสภามีการให้ความเห็นสูง ร้อยละ 78 ในขณะที่รับฟังความเห็นจากเพื่อนสมาชิก ร้อยละ 86 แสดงว่าสมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่เป็นบุคคลรับฟังความเห็นเพื่อนสมาชิกมากกว่าการให้ความเห็น ส่วนการแลกเปลี่ยนข่าวสารสมาชิกวุฒิสภามีการแลกเปลี่ยน

เปลี่ยนข่าวสารกันสูงมาก ร้อยละ 88 ในขณะที่แลกเปลี่ยนความเห็น ร้อยละ 87 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกวุฒิสภามีการแลกเปลี่ยนข่าวสาร

5. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติ

1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้และประสบการณ์ทางการเมืองและ

2. ปัจจัยทางจิตวิทยา โดยเน้นความสนใจทางการเมือง ผลการวิจัยพบว่า

เพศ สมาชิกวุฒิสภามีแนวโน้มแสวงหาข่าวสารมากกว่าหญิง แม้จะไม่แตกต่างกันมากนัก

อายุ พบว่าสมาชิกวุฒิสภามีอายุระหว่าง 40-57 ปี มีการแสวงหาข่าวสารมากถึงร้อยละ 90 แต่หลังจากนั้นสมาชิกวุฒิสภามีอายุมากก็จะมี การแสวงหาข่าวสารน้อยลงตามลำดับ

ระดับการศึกษา มีผลทำให้สมาชิกวุฒิสภามีการแสวงหาข่าวสารมาก โดยตัวเฉลี่ยผู้จบปริญญาตรีหรือเทียบเท่าร้อยละ 90 มีการแสวงหาข่าวสารมาก สำหรับปริญญาเอก มีการแสวงหาข่าวสาร 100 เปอร์เซ็นต์

รายได้ต่อเดือน ไม่พบว่ามีข้อแตกต่างต่อการแสวงหาข่าวสาร เพียงแต่นำสังเกตว่า กลุ่มผู้มีรายได้ 70,000 – 200,000 บาท มีการแสวงหาข่าวสารสูงมากโดยไม่มีข้อแตกต่างกันระหว่างรายได้ แต่มีข้อสังเกตว่า กลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 200,000 บาทขึ้นไป มีการแสวงหาข่าวสารสูงมากถึง 100 เปอร์เซ็นต์ ประสบการณ์ทางการเมือง ไม่มีผลกระทบต่อ การแสวงหาข่าวสาร

ในส่วนที่เกี่ยวกับปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ ความสนใจข่าวสารนั้น ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกวุฒิสภามีความสนใจข่าวสารมากนั้นจะมีการเปิดรับข่าวสาร การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมตินัก

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ข้อมูลจากสมาชิกวุฒิสภาบางท่าน ทำให้ทราบว่า การที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับการพิจารณาเลือก ให้คำแนะนำ และแต่งตั้ง ให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระโดย ใช้ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่า โดยหลักแล้ว สมาชิกวุฒิสภาจะใช้ข้อมูลจากรายงานของคณะกรรมการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติ ตามมาตรา 135 ของกฎหมายรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ และจะใช้ข้อมูลด้านอื่นๆ เป็นรอง ทั้งนี้ เพื่อประกอบการตัดสินใจ ดังกรณีการเลือกให้บุคคลดำรงตำแหน่งต่างๆ เช่น ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และคณะกรรมการ กทช. เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเอาทฤษฎีบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนและทฤษฎีการใช้และความพึงพอใจ นำมาเป็นแนวทางในการการศึกษาพบว่าสมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย สะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่ผู้ชายเป็นผู้มีอำนาจทางการเมือง สมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้มีอายุค่อนข้างสูง การศึกษาส่วนใหญ่คือปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และปริญญาโทในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยมีปริญญาเอกน้อยมาก สำหรับรายได้มีสมาชิกวุฒิสภาที่มีรายได้จากเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเท่านั้นถึงร้อยละ 35 และมีสมาชิกวุฒิสภาที่มีรายได้มากกว่า 200,000 บาทขึ้นไป มีถึงร้อยละ 10

การใช้สิทธิอภิปรายของสมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่ใช้สิทธิอภิปรายเป็นบางครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภารกิจเป็นสภากลับกรอกกฎหมาย ทั้งนี้กฎหมายผ่านมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นเหตุให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายน้อยลงก็ได้ สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองมาแล้ว และหากเป็นจำนวนสมาชิกวุฒิสภาแล้วพบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด ตามมาด้วยภาคเหนือ ทั้งนี้เป็นเพราะจำนวนประชากรมานั้นเอง คณะกรรมาธิการสามัญวุฒิสภามี 21 คณะ โดยมีคณะละไม่เกิน 15 คน โดยส่วนใหญ่แล้วสมาชิกวุฒิสภาจะสังกัด 2 คณะ ยกเว้นผู้ดำรงตำแหน่งประธานและเลขานุการของคณะ กรรมาธิการสังกัดได้เพียง 1 คณะเท่านั้น ทั้งนี้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่เป็นสมาชิกวุฒิสภามัยแรก

เป็นที่น่ายินดีว่าสมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่ตระหนักเสมอว่าประชาชนคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภามาก ทั้งนี้ก็เพราะภาระหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาคือการกั้นกรอกฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบ เช่น การประกาศสงคราม การแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการ การเลือกแต่งตั้ง แนะนำหรือเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งและอำนาจหน้าที่อื่นอีกมาก สมาชิกวุฒิสภามีความกระตือรือร้นในการสนใจข่าวสารมาก จึงถือได้ว่าเป็นบุคคลที่ทันสมัยรู้ทันเหตุการณ์จริงและมีเหตุผลในการเปิดรับข่าวสารก็เพื่อความทันสมัยและทันเหตุการณ์ เพื่อประโยชน์ในการทำงาน และเพื่อประกอบในการตัดสินใจ แสดงว่าสมาชิกวุฒิสภาเป็นคนทันสมัยและทันเหตุการณ์ ตัดสินใจบนข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นหลัก

สมาชิกวุฒิสภามีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุมาก ในขณะที่เปิดรับข่าวสารจากอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ของรัฐสภาค่อนข้างน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุค้นหาได้ง่าย ส่วนอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ของรัฐสภานั้นอาจเป็นเพราะการเปิดไม่สะดวก เพราะสมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุและประกอบกับทางสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้มีการส่งเอกสารผ่านทางไปรษณีย์ จึงเป็นเหตุสำคัญ

ที่สมาชิกรัฐสภาไม่จำเป็นต้องเปิดเว็บไซต์ของรัฐสภาเพราะข้อมูลต่างๆ กัน ในรอบสัปดาห์ สมาชิกรัฐสภาที่มีความถี่ในการเปิดรับหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุมากตามลำดับ สมาชิกรัฐสภาที่มีพฤติกรรมรับชมโทรทัศน์ที่บ้าน อ่านหนังสือพิมพ์ที่บ้าน และรับฟังวิทยุในรถยนต์มากตามลำดับ สถานีวิทยุรัฐสภาได้รับการเปิดรับฟังจากสมาชิกรัฐสภาสูงมาก

แหล่งข่าวสารที่สมาชิกรัฐสภาใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจลงมตินั้นคือการอภิปรายตามด้วยหนังสือพิมพ์และเอกสารสิ่งพิมพ์ และสมาชิกรัฐสภาที่มีการพูดคุยกันระหว่างสมาชิกรัฐสภาด้วยกันสูงมาก ตามด้วยการพูดคุยกับประชาชน จึงสะท้อนให้เห็นว่า สมาชิกรัฐสภาเป็นบุคคลที่เปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมาก โดยเฉพาะเพื่อนสมาชิกรัฐสภาด้วยกันรวมทั้งความคิดเห็นของประชาชนด้วย สมาชิกรัฐสภาส่วนใหญ่เป็นผู้รับข่าวสารมากกว่าเป็นผู้ให้ข่าวสาร ในขณะที่สมาชิกรัฐสภาส่วนใหญ่เป็นผู้รับฟังความเห็นมากกว่าเป็นผู้ให้ความเห็น และสมาชิกรัฐสภาส่วนใหญ่มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารมากกว่าการแลกเปลี่ยนความเห็น

สมาชิกรัฐสภาชายมีแนวโน้มแสวงหาข่าวสารมากกว่าสมาชิกรัฐสภาหญิงเล็กน้อย สมาชิกรัฐสภาที่มีอายุน้อยจะมีการแสวงหาข่าวสารมากและการแสวงหาข่าวสารจะลดลงในขณะที่อายุมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามอายุเพราะสุขภาพร่างกายก็มีส่วนประกอบด้วย แต่อย่างไรก็ตามการแสวงหาข่าวสารโดยรวมก็อยู่ในระดับสูงมาก การศึกษาพบว่าผู้สำเร็จปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีการแสวงหาข่าวสารมากกว่าปริญญาโทเล็กน้อย อาจเป็นเพราะปัจจัยอายุน้อยกว่าก็ได้ แต่ขณะเดียวกันผู้จบปริญญาเอกมีการแสวงหาข่าวสารสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่แสวงหาข่าวสารเป็นพิเศษ รายได้โดยภาพรวมแล้วไม่มีข้อแตกต่างระหว่างกลุ่มรายได้ต่อการแสวงหาข่าวสาร ยกเว้นผู้มีรายได้สูงสุดมีการแสวงหาข่าวสารสูงสุดด้วย สำหรับประสบการณ์ทางการเมืองไม่สามารถจะใช้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารของสมาชิกรัฐสภาได้ แต่สำหรับสมาชิกรัฐสภาที่สนใจข่าวสารมากก็มีการแสวงหาข่าวสารและเปิดรับข่าวสารมากด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. หากจะมีผู้ทำการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรมุ่งศึกษาวิจัยในส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย
2. วุฒิสภาควรใช้คอมพิวเตอร์เพื่อแสวงหาข่าวสารข้อมูลทางด้านสื่อสารสนเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้มากกว่านี้
3. วุฒิสภาควรฝึกอบรมให้สมาชิกวุฒิสภามีความรู้ภาษาอังกฤษมากขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากพบว่า การแสวงหาข่าวสารของผู้จบปริญญาเอกมีการแสวงหาข่าวสารสูงมาก ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะมีความรู้และสามารถเข้าใจภาษาอังกฤษได้ดี
3. แหล่งข้อมูลข่าวสารที่สมาชิกวุฒิสภาควรได้รับเพื่อการลงมติในแต่ละครั้ง ควรเป็นแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ ทั้งนี้ เนื่องจากวุฒิสภาเป็นองค์กรด้านนิติบัญญัติ แหล่งข้อมูลข่าวสารที่กล่าวถึง จึงควรเป็นหน่วยงานทางด้านฝ่ายเลขานุการของวุฒิสภา กล่าวคือ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สถาบันพระปกเกล้า
4. แหล่งข้อมูลข่าวสารตาม ข้อ 4. ควรเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้สมาชิกวุฒิสภาทราบอย่างใกล้ชิดและจริงจัง

DRU

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

ธนวดี บุญลือ. **หลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 9-15.** สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาธิราช, 2540.

วิทยานิพนธ์

อำนาง ชุณหะนันท์ “**บทบาทของวุฒิสภาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521**” วิทยานิพนธ์ปริญญา
นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

พ.ต.ท.ขจรศักดิ์ ปานสาคร “**โครงสร้างและบทบาทของรัฐสภาไทยภายใต้รัฐธรรมนูญ**” วิทยา
นิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

วิยดา ประสาทกิจ “**การศึกษาความสัมพันธ์ การเข้าถึงข่าวสารการเมืองกับการมีส่วนร่วมทาง
การเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาครั้งแรกในเขตกรุงเทพมหานคร**” วิทยา
นิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.

กรม
การ
การ
การ

ภาคผนวก

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติของสมาชิกวุฒิสภา

- คำชี้แจง - แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับปริญญาโท
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- ข้อมูลของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับและใช้เพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของสมาชิกวุฒิสภา

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าคำตอบหรือช่องว่างที่ท่านเลือก

เฉพาะเจ้าหน้าที่

1. เพศ sex [ ]
- 1 [ ] ชาย 2 [ ] หญิง
2. อายุ age [ ]
- 1 [ ] 40 – 45 ปี 4 [ ] 58 – 63 ปี
 2 [ ] 46 – 51 ปี 5 [ ] 64 – 69 ปี
 3 [ ] 52 – 57 ปี 6 [ ] 70 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา edu [ ]
- 1 [ ] ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า 3 [ ] ปริญญาเอก
 2 [ ] ปริญญาโท
4. รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน
- 1 [ ] 70,000 – 80,000 บาท 4 [ ] 100,001 – 150,000 บาท
 2 [ ] 80,001 – 90,000 บาท 5 [ ] 150,001 – 200,000 บาท
 3 [ ] 90,001 – 100,000 บาท 6 [ ] 200,001 บาทขึ้นไป
5. ท่านใช้สิทธิในการอภิปรายร่างพระราชบัญญัติบ่อยครั้งเพียงใด elec [ ]
- 1 [ ] ทุกครั้ง 3 [ ] บางครั้ง
 2 [ ] บ่อยครั้ง 4 [ ] ไม่เคย

6. ท่านเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองตำแหน่งใดมาก่อน

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1 [ ] ส.ว.	4 [ ] ส.ท.	7 [ ] ไม่เคย	stay1 [ ]	stay4 [ ]
2 [ ] ส.ส.	5 [ ] ส.ก.		stay2 [ ]	stay5 [ ]
3 [ ] ส.จ.	6 [ ] อื่นๆ โปรดระบุ.....		stay3 [ ]	stay6 [ ]
			stay4 [ ]	retired [ ]

7. ภูมิลำเนาของเขตหรือพื้นที่ที่ท่านได้รับการเลือกตั้งอยู่ที่ใด

hometown [ ]

1 [ ] กรุงเทพมหานคร	4 [ ] ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	7 [ ] ภาคใต้
2 [ ] ภาคกลาง	5 [ ] ภาคตะวันออก	
3 [ ] ภาคเหนือ	6 [ ] ภาคตะวันตกภาคใต้	

8. ปัจจุบันท่านเป็นกรรมการของคณะกรรมการชุดใดบ้าง

1 [ ] คณะกรรมการการศึกษา	commit 1 [ ]
2 [ ] คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์	commit 2 [ ]
3 [ ] คณะกรรมการการคมนาคม	commit 3 [ ]
4 [ ] คณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน	commit 4 [ ]
5 [ ] คณะกรรมการการงบประมาณ	commit 5 [ ]
6 [ ] คณะกรรมการการต่างประเทศ	commit 6 [ ]
7 [ ] คณะกรรมการการทหาร	commit 7 [ ]
8 [ ] คณะกรรมการการท่องเที่ยว	commit 8 [ ]
9 [ ] คณะกรรมการการปกครอง	commit 9 [ ]
10 [ ] คณะกรรมการการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	commit 10 [ ]
11 [ ] คณะกรรมการการมีส่วนร่วมของประชาชน	commit 11 [ ]
12 [ ] คณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน	commit 12 [ ]
13 [ ] คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม	commit 13 [ ]
14 [ ] คณะกรรมการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน	commit 14 [ ]
15 [ ] คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม	commit 15 [ ]
16 [ ] คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม	commit 16 [ ]
17 [ ] คณะกรรมการการสาธารณสุข	commit 17 [ ]
18 [ ] คณะกรรมการกิจการสตรี เยาวชนและผู้สูงอายุ	commit 18 [ ]

ส่วนที่ 3 การเปิดรับสื่อ

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าคำตอบหรือช่องว่างที่ท่านเลือก

13. ปกติท่านเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนหรือไม่

1 [ ] รับ

2 [ ] ไม่รับ

14. ปกติท่านรับฟังข่าวสารจากสื่อใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

media1-6

1 [ ] หนังสือพิมพ์

6 [ ] เคเบิลทีวี

1 [ ] 6 [ ]

2 [ ] วิทยุ

7 [ ] อินเทอร์เน็ต

2 [ ] 7 [ ]

3 [ ] โทรทัศน์

8 [ ] เว็บไซต์ของรัฐสภา

3 [ ] 8 [ ]

4 [ ] เอกสารสิ่งพิมพ์

9 [ ] ภาพยนตร์

4 [ ] 9 [ ]

5 [ ] นิตยสาร

10 [ ] อื่นๆ โปรดระบุ.....

5 [ ] 10 [ ]

15. ความถี่ในการเปิดรับสื่อต่อสัปดาห์

หัวข้อ	ทุกวัน	5-6 ครั้ง	3-4 ครั้ง	1-2 ครั้ง	ไม่เกิน 18 ครั้ง
17.1 หนังสือพิมพ์					
17.2 วิทยุ					
17.3 โทรทัศน์					
17.4 เอกสารสิ่งพิมพ์					
17.5 เคเบิลทีวี					
17.6 อินเทอร์เน็ต					
17.7 นิตยสาร					
17.8 ภาพยนตร์					
17.9 เว็บไซต์ของรัฐสภา โทรศัพท์มือถือ					
17.10 อื่นๆ โปรดระบุ					

ex 1 [ ]

ex 2 [ ]

ex 3 [ ]

ex 4 [ ]

ex 5 [ ]

ex 6 [ ]

ex 7 [ ]

ex 8 [ ]

ex 9 [ ]

ex 10 [ ]

16. ท่านมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1 [ ] รับฟังวิทยุในรถ	5 [ ] รับชมโทรทัศน์ที่ทำงาน
2 [ ] รับฟังวิทยุที่บ้าน	6 [ ] อ่านหนังสือพิมพ์ที่บ้าน
3 [ ] รับฟังวิทยุที่ทำงาน	7 [ ] อ่านหนังสือพิมพ์ที่ทำงาน
4 [ ] รับชมโทรทัศน์ที่บ้าน	

ส่วนที่ 4 การแสวงหาข่าวสารเพื่อการลงมติ

17. ตามปกติท่านรับฟังรายการจากสถานีวิทยุรัฐสภาหรือไม่ pradio [ ]

1 [ ] ฟัง	2 [ ] ไม่ฟัง

18. ในการตัดสินใจลงมติเกี่ยวกับการกั้นกรองกฎหมาย การแต่งตั้งบุคคลและอื่นๆ

ขอทราบว่าท่านได้ใช้ข่าวสารจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) usemd1-10

1 [ ] หนังสือพิมพ์	6 [ ] อินเทอร์เน็ต	11 [ ] สื่อบุคคล	1 [ ] 6 [ ] 11 [ ]
2 [ ] วิทยุ	7 [ ] เว็บไซต์ของรัฐสภา		2 [ ] 7 [ ]
3 [ ] โทรทัศน์	8 [ ] การอภิปราย		3 [ ] 8 [ ]
4 [ ] เอกสารสิ่งพิมพ์	9 [ ] โทรศัพท์มือถือ		4 [ ] 9 [ ]
5 [ ] เบบ์ลทีวี	10 [ ] อื่นๆ โปรดระบุ.....		5 [ ] 10 [ ]

19. ในการตัดสินใจลงมติเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ท่านได้พูดคุยกับบุคคลต่อไปนี้หรือไม่

19.1 สมาชิกวุฒิสภา change1 [ ]

1 [ ] พุด	2 [ ] ไม่พุด

19.2 ประชาชน change2 [ ]

1 [ ] พุด	2 [ ] ไม่พุด

19.3 กลุ่มผลประโยชน์ change3 [ ]

1 [ ] พุด	2 [ ] ไม่พุด

19.4 อื่นๆ โปรดระบุ..... change4 [ ]

1 [ ] พุด	2 [ ] ไม่พุด

20. ตามปกติในการตัดสินใจลงมติเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ท่านได้ให้ข่าวสารแก่สมาชิกวุฒิสภาหรือไม่
1 [ ] ให้   2 [ ] ไม่ให้
21. ตามปกติในการตัดสินใจลงมติเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ท่านได้ให้ความเห็นแก่สมาชิกวุฒิสภาหรือไม่
1 [ ] ให้   2 [ ] ไม่ให้
22. ตามปกติในการตัดสินใจลงมติเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ท่านได้รับข่าวสารจากสมาชิกวุฒิสภาหรือไม่
1 [ ] รับ   2 [ ] ไม่รับ
23. ตามปกติในการตัดสินใจลงมติเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ท่านได้รับฟังความเห็นจากสมาชิกวุฒิสภาหรือไม่
1 [ ] รับ   2 [ ] ไม่รับ
24. ตามปกติในการตัดสินใจลงมติเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ท่านได้แลกเปลี่ยนข่าวสารกับสมาชิกวุฒิสภาหรือไม่
1 [ ] แลกเปลี่ยน   2 [ ] ไม่แลกเปลี่ยน
25. ตามปกติในการตัดสินใจลงมติเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ท่านได้แลกเปลี่ยนความเห็นกับสมาชิกวุฒิสภาหรือไม่
1 [ ] แลกเปลี่ยน   2 [ ] ไม่แลกเปลี่ยน
- .....